

UOHSX00G3FT5

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

Spisová značka: ÚOHS-S0488/2020/TS
Číslo jednací: ÚOHS-15690/2022/461

Brno 11. 5. 2022

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS zahájeném z moci úřední dne 30. 11. 2020 podle § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 46 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 7 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů, a § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, ve věci možného porušení § 3a písm. c) a § 4 odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů,

jehož účastníkem je **COOP Centrum družstvo**, se sídlem U Rajske zahrady 1912/3, Žižkov, 130 00 Praha 3, IČO 601 94 910, právně zastoupené Mgr. Šárkou Hanzlíčkovou, právničkou COOP Centrum družstvo, trvale bytem Na Míčáncích č.p. 433/7, 101 00 Praha 10,

vydává v souladu s § 6 odst. 2 tohoto zákona, ve spojení s § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, toto

ROZHODNUTÍ

I.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS **přijímá** dle § 6 odst. 2 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů, níže uvedené **závazky navržené** dle § 6 odst. 3 téhož zákona **účastníkem řízení**, obchodní korporací **COOP Centrum družstvo**, se sídlem U Rajské zahrady 1912/3, Žižkov, 130 00 Praha 3, IČO 601 94 910 (dále též „účastník řízení“), **k odstranění závadného stavu, a ukládá jejich splnění:**

1. Účastník řízení se zavazuje *předkládat ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí* novým dodavatelům, kteří se budou nacházet v nižším obrátovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obrátovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení,

k uzavření návrh Přílohy č. 4.1.1 (Obchodní podmínky pro prodej potravin k Rámcové smlouvě), jejíž bod 5 bude nově znít takto:

„Úhrada kupní ceny je realizována na principu centrální fakturace, v rámci které kupující prodávajícímu poskytuje a garantuje zejména:

- *centrálně úhradu kupních cen za veškeré fakturované zboží dodané dle Rámcové smlouvy do všech míst plnění kupujícího, včetně jednotného centrálního místa pro případné zápočty vzájemných pohledávek a závazků prodávajícího a kupujícího;*
- *centrální přístup ke komunikačním nástrojům, tj. především:*
 - *obchodním informacím o nabízených položkách zboží prodávajícího, na základě nichž jsou činěny objednávky ze strany příjemců zboží,*
 - *objednávkám zboží,*
 - *fakturám a dobropisům za zboží,*
- *jednotné místo pro vyřízení reklamací, a to jak reklamací pokud se týká dokladů souvisejících s dodávkami zboží, tak reklamací pokud se týká samotných dodávek zboží v případech, kdy nedojde k rychlému vyřešení reklamace dodávky přímo mezi prodávajícím a příjemcem zboží,*

a to vše centrálně na jednom místě, a nikoliv roztráštěně u jednotlivých příjemců zboží. Centrální fakturace přináší prodávajícímu řadu dalších souvisejících a neméně významných výhod, zejména úsporu času a menší pracnost (především jednotný přístup a zrychlení komunikace), eliminaci chyb při pořizování dokladů, nižší požadavky na objem archivovaných dokladů/dat, atp.

Prodávající se zavazuje a garantuje, že centrální fakturaci všem příjemcům zboží dle této Rámcové smlouvy bude realizovat pouze přes kupujícího. Porušení tohoto závazku prodávajícího je považováno za podstatné porušení smlouvy s právem kupujícího na přerušování smluvní spolupráce a odstoupení od Rámcové smlouvy.“

2. Účastník řízení se zavazuje *zajistit* ve lhůtě do **90 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí předložit svým dodavatelům, kteří se nacházejí v nižším obrátovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obrátovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení,

dodatku k Rámcové smlouvě, jehož obsahem bude sjednání upraveného znění bodu 5 v Příloze č. 4.1.1 (Obchodní podmínky pro prodej potravin), který bude nově znít takto:

„Úhrada kupní ceny je realizována na principu centrální fakturace, v rámci které kupující prodávajícímu poskytuje a garantuje zejména:

- *centrální úhradu kupních cen za veškeré fakturované zboží dodané dle Rámcové smlouvy do všech míst plnění kupujícího, včetně jednotného centrálního místa pro případné zápočty vzájemných pohledávek a závazků prodávajícího a kupujícího;*
 - *centrální přístup ke komunikačním nástrojům, tj. především:*
 - *obchodním informacím o nabízených položkách zboží prodávajícího, na základě nichž jsou činěny objednávky ze strany příjemců zboží,*
 - *objednávkám zboží,*
 - *fakturám a dobropisům za zboží,*
- a) jednotné místo pro vyřízení reklamací, a to jak reklamací pokud se týká dokladů souvisejících s dodávkami zboží, tak reklamací pokud se týká samotných dodávek zboží v případech, kdy nedojde k rychlému vyřešení reklamace dodávky přímo mezi prodávajícím a příjemcem zboží,*

a to vše centrálně na jednom místě, a nikoliv roztržitě u jednotlivých příjemců zboží. Centrální fakturace přináší prodávajícímu řadu dalších souvisejících a neméně významných výhod, zejména úsporu času a menší pracnost (především jednotný přístup a zrychlení komunikace), eliminaci chyb při pořizování dokladů, nižší požadavky na objem archivovaných dokladů/dat, atp.

Prodávající se zavazuje a garantuje, že centrální fakturaci všem příjemcům zboží dle této Rámcové smlouvy bude realizovat pouze přes kupujícího. Porušení tohoto závazku prodávajícího je považováno za podstatné porušení smlouvy s právem kupujícího na přerušování smluvní spolupráce a odstoupení od Rámcové smlouvy.“

3. Účastník řízení se zavazuje, že se **ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zdrží sjednávání** Přílohy č. 4.1.1 (Obchodní podmínky pro prodej potravin k Rámcové smlouvě), bodu 5 ve znění k 30. 11. 2020 se svými dodavateli potravin, kteří jsou v nižším obrátovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obrátovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení.
4. Účastník řízení se zavazuje *předkládat* ode **dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí** novým dodavatelům, kteří se budou nacházet v nižším obrátovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi

podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obratovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení,

k uzavření návrh Přílohy č. 4.1.1 (Obchodní podmínky pro prodej potravin k Rámcové smlouvě), jejíž bod 10 bude nově znít takto: [...obchodní tajemství...].

5. Účastník řízení se zavazuje *zajistit* ve lhůtě do **90 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí předložením svým dodavatelům, kteří se nacházejí v nižším obratovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obratovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení,

dotatku k Rámcové kupní smlouvě, jehož obsahem bude sjednání upraveného znění bodu 10 v Příloze č. 4.1.1 (Obchodní podmínky pro prodej potravin), který bude nově znít takto: [...obchodní tajemství...].

6. Účastník řízení se zavazuje, že se ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí *zdrží sjednávání* Přílohy č. 4.1.1 (Obchodní podmínky pro prodej potravin k Rámcové smlouvě) bodu 10 ve znění k 30. 11. 2020 se svými dodavateli potravin, kteří jsou v nižším obratovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obratovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení.

7. Účastník řízení se zavazuje *předkládat ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí* novým dodavatelům, kteří se budou nacházet v nižším obratovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obratovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení,

k uzavření Přílohy č. 4.1.3 k Rámcové smlouvě (Dohoda o průzkumu trhu) tohoto znění: [...obchodní tajemství ...].

8. Účastník řízení se zavazuje *zajistit* ve lhůtě do **90 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí předložením svým dodavatelům, kteří se nacházejí v nižším obratovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obratovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení, Dohody o průzkumu trhu ve znění, jak je uvedeno výše pod bodem 7 výroku I. tohoto rozhodnutí.

9. Účastník řízení se zavazuje, že se **ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zdrží sjednávání**, Přílohy č. 4.1.3 k Rámcové smlouvě (Dohoda o průzkumu trhu), ve znění k 30. 11. 2020 se svými dodavateli potravin, kteří jsou v nižším obratovém pásmu dle čl. I. odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci, v porovnání s obratovým pásmem, ve kterém se nachází účastník řízení.

II.

Účastníku řízení se podle § 6 odst. 2, věta druhá, zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů, k zajištění kontroly splnění závazků uvedených ve výroku I. tohoto rozhodnutí ukládá **povinnost předložit** Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže:

1. nejpozději ve lhůtě do **5 měsíců** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí
 - a) seznam dodavatelů, se kterými byla uzavřena Příloha č. 4.1.1 k Rámcové smlouvě ve znění dle bodu 2 a bodu 5 výroku I. tohoto rozhodnutí, včetně jedné kopie Přílohy č. 4.1.1 uzavřené s konkrétním dodavatelem,
 - b) seznam dodavatelů, se kterými byla uzavřena Příloha č. 4.1.3 k Rámcové smlouvě ve znění dle bodu 8 výroku I. tohoto rozhodnutí, včetně jedné kopie Přílohy č. 4.1.3 uzavřené s konkrétním dodavatelem,
2. nejpozději ve lhůtě do **31. 3. 2023**
 - a) seznam dodavatelů, se kterými byla nově uzavřena Příloha č. 4.1.1 k Rámcové smlouvě ve znění dle bodu 1 a bodu 4 výroku I. tohoto rozhodnutí, včetně jedné kopie Přílohy č. 4.1.1 uzavřené s konkrétním dodavatelem,
 - b) seznam dodavatelů, se kterými byla nově uzavřena Příloha č. 4.1.3 k Rámcové smlouvě ve znění dle bodu 7 výroku I. tohoto rozhodnutí, včetně jedné kopie Přílohy č. 4.1.3 uzavřené s konkrétním dodavatelem.
3. Účastník řízení se zavazuje, že ve lhůtě do **90 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí *předloží* Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže části platných interních předpisů nebo jiných administrativních opatření, ze kterých bude zřejmé, že zavedl do své obchodní praxe zásady a kontrolní mechanismy, jejichž pomocí se během procesu uzavírání smluv s dodavateli potravin a při dodávkách potravin zabrání porušování zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů.

III.

Správní řízení sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, vedené ve věci možného porušení § 3a písm. c) a § 4 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o významné tržní síle s účastníkem řízení, se podle § 6 odst. 2 zákona o významné tržní síle **zastavuje**.

Odůvodnění

I. Zahájení a průběh správního řízení

1. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále „**Úřad**“) zahájil správní řízení z moci úřední dne 30. 11. 2020, kdy bylo prvnímu účastníku řízení doručeno Oznámení o zahájení řízení

o přestupku ze dne 30. 11. 2020, č.j. ÚOHS-37475/2020/461/SBe (dále též „**Oznámení o zahájení řízení**“) v souladu s § 22b odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o ochraně hospodářské soutěže**“), jako zákonu speciálnímu k § 78 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**přestupkový zákon**“ nebo „**zákon o odpovědnosti za přestupky**“) a § 46 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“).

2. Účastníky řízení byly původně dvě společnosti, a to COOP Centrum družstvo, se sídlem U Rajske zahrady 1912/3, Žižkov, 130 00 Praha 3, IČO 601 94 910 (dále „**COOP Centrum družstvo**“) a společnost COOP MORAVA, s.r.o., se sídlem Sukova 553/2, Brno-město, 602 00 Brno, IČO 489 11 011 (dále „**COOP MORAVA**“). COOP Centrum družstvo bylo do obchodního rejstříku zapsáno dne 21. 1. 1994 se sídlem podnikání na adrese Praha 1, Těšnov 5, PSČ 110 00. Dne 28. 3. 2018 byla zapsána změna sídla U Rajske zahrady 1912/3, Žižkov, 130 00 Praha 3. Předmětem podnikání družstva vedle dalších činností je výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Druhý účastník řízení, společnost COOP MORAVA, byla do obchodního rejstříku zapsána dne 27. 8. 1993, se sídlem Brno, Cejl 99, dne 19. 2. 1994 byla zapsána změna sídla Sukova 553/2, Brno-město, 602 00 Brno. Předmětem podnikání je rovněž výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.
3. V Oznámení o zahájení řízení o přestupku Úřad vymezil předmět správního řízení jako jednání obou obchodních korporací v jedné nákupní alianci. Proto se Úřad nejdříve zabýval otázkou, zda nákupní aliance mezi oběma účastníky řízení skutečně existuje a je prokázána.
4. Ze shromážděných podkladů Úřad zjistil, že COOP Centrum družstvo sdružuje právnické osoby podnikající v maloobchodu, a sice spotřební družstva, z nichž některá se začleňují do řetězců COOP TUTY, COOP TIP, COOP TERNO a COOP DISKONT. Členská spotřební družstva se dále větví na nejnižší články soustavy – prodejny. Společnost COOP MORAVA, postavením ekvivalentní COOP Centrum družstvu, sdružuje moravská spotřební družstva, která jsou jejími společníky. Některá z těchto družstev taktéž patří do výše uvedených maloobchodních řetězců a zároveň provozují své prodejny. Obě korporace provozují centrální nákup zejména potravinářského zboží pro svá spotřební družstva.
5. Na základě získaných podkladů a dalšího dokazování však vyplynul závěr o neexistenci nákupní aliance mezi společnostmi COOP Centrum družstvo a COOP Morava. Proto Úřad usnesením ze dne 22. 11. 2021 č.j. ÚOHS-38376/2021/461/RWe rozhodl o zastavení správního řízení v části týkající se společnosti COOP MORAVA.
6. Úřad následně dne 22. 11. 2021 upřesnil předmět správního řízení a zároveň vyrozuměl COOP Centrum družstvo o změně právní kvalifikace (dále též „upřesnění předmětu řízení“).
7. Správní řízení je nyní vedeno pouze se společností COOP Centrum družstvo (dále též „účastník řízení“) pro skutky popsané níže.

8. Účastník řízení se dopustil přestupku podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona o významné tržní síle, ve spojení s § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle tím, že v období od 1. 1. 2017 do 30. 11. 2020 sjednával s dodavatelem potravin platby, které představovaly spoluúčast na úhradě nákladů účastníka řízení na centrální fakturaci formou tzv. čtvrtletního hodnocení. Výše jednotlivých plateb byla určena procentní sazbou ze vzájemného obrátu za zboží, přičemž však nedošlo k dostatečně určitému sjednání způsobu spolupráce při přijímání a poskytování těchto služeb co do předmětu, rozsahu, způsobu plnění a doby plnění u dodavatelů uvedených v příloze I. Vytýkané jednání účastníka řízení je v tomto rozhodnutí označeno jako skutek I.
9. Dále se účastník řízení dopustil přestupku podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o významné tržní síle, ve spojení s § 4 odst. 1 a 2 písm. b) zákona o významné tržní síle tím, že v období od 1. 1. 2017 do 30. 11. 2020 sjednával s dodavatelem potravin peněžní plnění ve formě množstevní slevy/bonusu za kalendářní čtvrtletí. Výše jednotlivých plnění byla stanovena procentní sazbou ze vzájemného obrátu, a to ve třech obrátových úrovních, přičemž procentní sazba u nejnižší obrátové úrovni byla stanovena již od nulové výše vzájemného obrátu. Toto jednání účastníka řízení je v rozhodnutí označeno jako skutek II. a týkalo se dodavatelů uvedených v příloze II.
10. V posledním vytýkaném jednání, označeném jako skutek III., Úřad spatřoval porušení § 8 odst. 1 písm. a) zákona o významné tržní síle, ve spojení s § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle, neboť účastník řízení v období od 1. 1. 2017 do 30. 11. 2020 sjednával s dodavatelem potravin uvedenými v příloze III. Dohodu o průzkumu trhu položek zboží v síti zapojených velkoobchodních skladů a řetězcových prodejen systému členských spotřebních družstev družstva COOP Centrum (dále „Dohoda o průzkumu trhu“), ve které nebyl dostatečně určité sjednán způsob spolupráce při přijímání a poskytování co do předmětu a rozsahu plnění.
11. Po vyhodnocení všech podkladů a informací obsažených ve správním spise Úřad vydal dne 9. 2. 2022 Sdělení výhrad, ve kterém účastníka řízení seznámil se skutkovými okolnostmi a právním hodnocením věci, přičemž mu poskytl lhůtu k seznámení se s podklady pro rozhodnutí a k návrhům na doplnění dokazování. Současně Úřad informoval účastníka o možnosti písemně navrhnout závazky v 15denní lhůtě ode dne doručení Sdělení výhrad.
12. Dne 22. 2. 2022 bylo Úřadu doručeno podání nazvané Vyjádření účastníka řízení COOP Centrum, návrh závazků účastníka řízení COOP Centrum, návrh na zastavení řízení (dále jen „Vyjádření“). Přípisem ze dne 9. 3. 2022, evidovaným pod č.j. ÚOHS-08456/2022/461, Úřad vyrozuměl účastníka řízení o tom, že navržené závazky považuje za nedostatečné a vyzval účastníka řízení k jejich řádnému doplnění ve lhůtě do 25. 3. 2022.
13. Dne 25. 3. 2022 Úřad obdržel doplnění Vyjádření včetně příloh s úplným zněním upravených smluvních ujednání. Po přezkoumání obsahu předložené smluvní dokumentace Úřad dospěl k závěru, že upravený návrh závazků je schopen odstranit závadný stav na trhu ve smyslu ustanovení § 6 zákona o významné tržní síle, a proto je možné návrh akceptovat.

II. Aplikace právních předpisů

14. Účastník řízení se podle závěrů správního řízení dopustil tří trvajících přestupků. Úřad je časově vymezil obdobím od 1. 1. 2017 do 30. 11. 2020 (dále též „zkoumané období“). Správní řízení o přestupku bylo zahájeno dne 30. 11. 2020. Tyto základní časové údaje determinují, jaké znění hmotněprávních a procesně právních předpisů bude pro správní řízení relevantní.

Hmotněprávní normy

15. Podle § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Jestliže se zákon změnil během páchaní přestupku, použije se zákon, který je účinný při dokončení jednání, kterým je přestupek spáchán (§2 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky).
16. Hmotněprávní úprava, podle které se posuzuje vytýkané jednání účastníka řízení, je obsažena v zákoně o významné tržní síle a zákoně o odpovědnosti za přestupky. Vzhledem k výše uvedeným principům bude při řešení otázek hmotného práva použito znění zákona, které bylo účinné při uvažovaném dokončení jednání, kterým byl přestupek spáchán (tj. ke dni 30. 11. 2020, jež se časově kryje s okamžikem zahájení správního řízení), ale jen za předpokladu, že pozdější právní úprava neskýtá účastníku příznivější výsledek.
17. K rozhodnému okamžiku, tj. ke dni 30. 11. 2020, byl účinný zákon o významné tržní síle ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb., 183/2017 Sb. a nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/2016, publikovaném ve Sbírce zákonů pod č. 254/2020 Sb. Tato změna, jež zrušila část ustanovení § 3a zákona o významné tržní síle, však účastníku nepřináší možnost příznivějšího výsledku, neboť skutky šetřené v tomto správním řízení se sice dotýkají dodržování § 3a zákona o významné tržní síle, ale ne přímo limitu na peněžitá plnění. K řešení otázek hmotného práva se tak použije zákon o významné tržní síle, ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb. a 183/2017 Sb.
18. Zákon o odpovědnosti za přestupky byl ke dni 30. 11. 2020 účinný ve znění zákona č. 173/2018 Sb. a zákona č. 285/2018 Sb. Od té doby byl zákon pozměněn prostřednictvím derogačních nálezů Ústavního soudu (nález sp. zn. Pl. ÚS 4/20, publikován ve Sbírce zákonů pod č. 325/2020 Sb., účinnost od 22. 7. 2020; nález sp. zn. Pl. ÚS 15/19, publikován ve Sbírce zákonů pod č. 54/2020 Sb., účinnost od 26. 2. 2020) a zákonem č. 261/2021 Sb. (účinný od 1. 2. 2022), zákonem č. 277/2019 Sb. (účinný od 1. 1. 2023) a zákonem č. 417/2021 Sb. (účinný od 1. 2. 2022). Oba uvedené derogační nálezy Ústavního soudu se týkají zrušení odst. 2, který byl obsažen v § 112 zákona o odpovědnosti za přestupky. Toto ustanovení v obecné rovině suspendovalo použitelnost lhůt pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt nebo pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo za jiný správní delikt. Zákon o významné tržní síle ale v § 9a obsahuje speciální ustanovení upravující promlčecí dobu, její stavení a přerušení (speciální jak k původnímu zákonu č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tak vůči zákonu o odpovědnosti za

přestupky), kterých se oba derogační nálezy nijak nedotkly; proto se uvedené změny v tomto správním řízení nepoužijí. Zákonem č. 261/2021 Sb. byl zrušen § 109 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve kterém bylo upraveno využívání údajů z informačních systémů veřejné správy. Nejednalo se proto o hmotněprávní ustanovení. Zákonem č. 277/2019 Sb. bylo do § 104 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky doplněno, že amnestie prezidenta republiky udělená ve věci přestupku nabývá účinnosti vedle dne vyhlášení ve Sbírce zákonů také dnem vyhlášení ve Sbírce mezinárodních smluv. Toto ustanovení vzhledem ke svému obsahu nelze považovat za hmotněprávní úpravu, která by byla pro účastníka řízení v posuzované věci příznivější. Zákonem č. 417/2021 Sb. došlo ke změnám týkajícím se i hmotněprávních ustanovení, která ale nejsou pro toto správní řízení relevantní a nemohou tudíž znamenat pro účastníka řízení v projednávané věci příznivější postavení. S ohledem na výše uvedené se k řešení otázek hmotného práva použije zákon o odpovědnosti za přestupky ve znění zákona č. 173/2018 Sb. a zákona č. 285/2018.

19. Dne 17. 4. 2019 byla přijata Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci (dále „**Směrnice**“), jejímž účelem je přijetí minimálního unijního standardu ochrany proti nekalým obchodním praktikám mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci. Podle Směrnice byly členské státy povinny přijmout a zveřejnit právní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se Směrnicí do 1. 5. 2021 s tím, že tyto předpisy budou použity nejpozději od 1. 11. 2021.¹ Česká republika do dne tohoto rozhodnutí Směrnicí do českého právního řádu odpovídajícím způsobem netransponovala.
20. Ačkoliv ustanovení Směrnice nebyla transponována do českého právního řádu, musí Úřad její existenci při svém rozhodování zohlednit.² Jedná se o tzv. nepřímý účinek směrnic, který spočívá v povinnosti správního orgánu vykládat za použití svých výkladových metod vnitrostátní právo ve světle znění a účelu směrnic tak, aby bylo dosaženo výsledku, který směrnice sledují. Odkázat lze také na tuzemskou judikaturu, konkrétně rozsudek Krajského soudu v Brně ve věci Regiojet a.s.³, který konstatuje, že směrnice, které doposud nebyly transponovány do právního řádu členských států, zakládají nepřímý účinek, a je proto povinností správního orgánu vykládat národní právo eurokonformně.
21. Ve správním řízení tak byl Úřad povinen provést eurokonformní výklad vnitrostátního práva, tj. takový, který nejvíce dosáhne výsledku, který sleduje Směrnice. Tento postup Úřadu potvrdil i předseda Úřadu v rozhodnutí ze dne 21. 4. 2021, č. j. ÚOHS-10412/2021/164/AŠi.⁴ V kontextu těchto skutečností se Úřad zabýval zejména tím, zda česká právní úprava

¹ Čl. 13 odst. 1 Směrnice.

² Povinnost vykládat národní právo souladně s právem EU by měla vázat všechny orgány veřejné správy, viz rozsudky ESD ve věci Henkel, C-218/01; Carbonari a další, C-131/97, a další.

³ Viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 1. 2021, č. j. 29 Af 64/2017-116. Viz též rozsudek ESD ve věci Adeneler, C-212/04, body 114–115.

⁴ Rozhodnutí předsedy Úřadu je dostupné na internetových stránkách Úřadu, viz <https://www.uohs.cz/cs/vyznamna-trzni-sila/sbirky-rozhodnuti.html>.

v otázkách subjektů, na které dopadá (osobní působnost), obsahu pojmu „potravina“ a výčtu nekalých obchodních praktik koresponduje s tím, jak jsou tyto instituty vymezeny Směrnicí.

22. Ze srovnání osobní působnosti dle Směrnice a zákona o významné tržní síle vyplývá, že Směrnice počítá s postihem podstatně širší škály a většího množství subjektů činných v zemědělském a potravinovém řetězci. Zároveň však Směrnice dopadá na odběratele neboli kupující, kteří nakupují zemědělské a potravinářské produkty od svých dodavatelů a na skupiny takových osob. V tomto ohledu tedy národní právní úprava nevybočuje ze záměru Směrnice regulovat chování skupiny odběratelů či kupujících ve vztahu k jejich dodavatelům.
23. K otázce osobní působnosti lze řadit i přístup Směrnice ke vztahu odběratele a dodavatele. Zatímco zákon o významné tržní síle chrání zásadně všechny dodavatele před nekalými obchodními praktikami odběratelů disponujících tzv. významnou tržní silou, Směrnice zohledňuje vyjednávací sílu jak odběratele, tak i dodavatele. V otázce určení subjektů s významnou tržní silou vychází zákon o významné tržní síle z vyvratitelné právní domněnky na úrovni 5 mld. Kč obratu, přičemž výše obratu je posuzována pouze u odběratele, na rozdíl od Směrnice, kde obratové kritérium začíná na mnohem nižší hranici (2 mil. EUR, tedy přibližně 50 mil. Kč), přičemž se vždy posuzuje, jak obrat odběratele, tak i obrat dodavatele. Směrnice tedy vychází z relativní vyjednávací síly kupujících a prodávajících, přičemž stanoví pět hraničních obratových kritérií, která akcentují ochranu malých a středních podniků.
24. Úřad se na základě tohoto požadavku Směrnice zabýval dotčenými dodavateli společnosti dodavatelem COOP Centrum družstva a zjišťoval, zda (a případně kteří) dodavatelé dosahují shodné či větší vyjednávací síly než tato společnost na základě svého dosaženého obratu. Úřad přitom vyšel z porovnání nejvyššího obratového kritéria Směrnice v hodnotě 350 mil. eur s obratem účastníka řízení COOP Centrum družstvo s obraty jeho dodavatelů. Při výpočtu Úřad postupoval podle doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků, ve smyslu požadavků Směrnice.
25. COOP Centrum družstvo dosáhlo v roce 2019 čistého obratu 9 073 321 000 Kč,⁵ který se rovná 357 076 781 eur⁶ a v roce 2020 byl dosažen čistý obrat 9 644 557 000 Kč,⁷ který se rovná 368 243 742 eur.⁸ Jak je patrné z přepočtů, COOP Centrum družstvo v letech 2019 a 2020 překračuje nejvyšší obratový stupeň 350 mil. eur.

⁵ Sbírka listin COOP Centrum družstvo, účetní závěrka [2019], výroční zpráva [2019], zpráva auditora [online], 9. 9. 2021, dostupné na: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=62766003&subjektId=553754&spis=310118>

⁶ Směnný kurz České národní banky byl k 31. 12. 2019 stanoven 25,410 Kč za 1 euro, [online], 9. 9. 2021, dostupné na: <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/index.html?date=31.12.2019>

⁷ Sbírka listin COOP Centrum družstvo, účetní závěrka [2020], výroční zpráva [2020], zpráva auditora [online], 9. 9. 2021, dostupné na: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=67382407&subjektId=553754&spis=310118>

⁸ Směnný kurz České národní banky byl k 31. 12. 2020 stanoven 26,245 Kč za 1 euro, [online], 9. 9. 2021, dostupné na: <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/index.html?date=31.12.2020>

26. Ze seznamu dodavatelů Úřad dále identifikoval společnosti, jejichž vyjednávací síla v důsledku propojení s jinými podniky přesáhla v roce 2019 horní obrátový limit stanovený Směrnicí. Jedná se o následující podniky.
27. Společnost AGRANA Sales and Marketing GmbH, FN99489h, se sídlem v Rakousku, společnost BEL Sýry Česko a.s., IČO 60714603, patřící do skupiny Le Groupe Bel, společnost BOHEMIA SEKT, s.r.o., IČO 45358711, z důvodu propojení s Henkell International GmbH, společnost BONDUELLE Central Europe KFT, IČO 1309067330, se sídlem v Maďarsku, společnost BOLTON CZECHIA, spol. s r.o., IČO 15526381, patřící do skupiny Bolton Group, společnost Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s.r.o., IČO 41189698, propojená s Coca-Cola HBC AG, společnost Dr. Oetker, spol. s r.o., IČO 48362425, součástí Oetker Group, společnost FONTEA a.s., IČO 26029073, ovládaná společností TYMBARK-MWS SPÓŁKA Z OGRANICZONA ODPOWIEDZIALNOSCIA a součástí skupiny MASPEX, společnost Glencore Agriculture Czech s.r.o., IČO 24148032, propojená s Renaisco B.V. respektive Glancore Agriculture Limited, společnost GoodMills Česko s.r.o., IČO 26766698, součástí skupiny GoodMills Group GmbH, společnost Hamé s.r.o., IČO 28213556, z důvodu propojení s Orkla ASA a společnost HARIBO CZ s.r.o., IČO 44962819, z holdingu HARIBO Holding GmbH & CO tak pod ochranu Směrnice nespádají.
28. Dále se jedná o společnost Heineken Česká republika, a.s., IČO 45148066, jež je propojená s Heineken International B.V., společnost HERO CZECH s.r.o., IČO 27114121, ovládaná HERO ESPAÑA, S.A. a patřící do skupiny HERO, společnost HOLLANDIA Karlovy Vary, s.r.o., IČO 40522962, z holdingu HOPI HOLDING a.s., společnost INTERSNACK a.s., IČO 14504031, propojená s Intersnack International B.V., společnost JACOBS DOUWE EGBERTS CZ s.r.o., IČO 45245738, z důvodu propojení s JACOBS DOUWE EGBERTS International B.V., společnost Jan Becher - Karlovarská Becherovka, a.s., IČO 49790765, propojená s PERNOD RICARD EUROPE, MIDDLE EAST AND AFRICA S.A.S., společnost JEMČA a.s., IČO 27426912, v roce 2019 součástí Tata Global Beverages Overseas Holdings Limited (TGBL) a od roku 2020 vlastněná Ty & Já spol. s r.o. s jediným společníkem Dr. Müller Pharma s.r.o., společnost K + S Czech Republic a.s., IČO 45192405, propojená s esco international GmbH, společnost Kaka Orkla Food Ingredients Česko s.r.o., IČO 63677016, jež je propojená s Orkla ASA a společností Kostelecké uzeniny a.s., IČO 46900411 a Krahulík-MASOZÁVOD Krahulčí, a.s., IČO 25586823, z důvodu propojení s AGROFERT, a.s., které přesahují maximální obrátový limit daný Směrnicí.
29. Společnost Lactalis CZ, s.r.o., IČO 27132471, na základě propojení s B.S.A. INTERNATIONAL, společnost Lesaffre Česko, a.s., IČO 25827529, která je propojená s COMPAGNIE DES LEVURES LESAFFRE, společnost Lotus Bakeries CZ s.r.o., IČO 27144755, jež je propojená s LOTUS BAKERIES NV, společnost MASPEX Czech s.r.o., IČO 25716379, která je prostřednictvím TYMBARK-MWS SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ součástí skupiny MASPEX GROUP, společnost Mlékárna Hlinsko, a.s., IČO 48169188, z důvodu propojení s AGROFERT, a.s., společnost Mondelez Czech Republic s.r.o., IČO 47123915, z holdingu Kraft Foods Schweiz Holding GmbH, společnost Moravskoslezské cukrovary s.r.o., IČO 46900764, propojená s AGRANA Sales & Marketing GmbH, společnost Nestlé Česko s.r.o., IČO 45799504, jež je součástí Société des Produits Nestlé S.A., společnost OLMA, a.s.,

IČO 47675730 propojená s AGROFERT, a.s. a společnost Orkla Foods Česko a Slovensko a.s., IČO 14803691 na základě propojení s Orkla ASA, vyloučil Úřad z hlediska vyjednávací síly ze seznamu dotčených dodavatelů COOP Centrum družstva.

30. Společnost PENAM, a.s., IČO 46967851, z důvodu propojení s AGROFERT, a.s., společnost PEPSICO CZ s.r.o., na základě propojení s KMV BEV v období do 1.10.2019 a v roce 2020 sloučením do nástupnické společnosti KMV BEV CZ s.r.o., kdy společnost KMV BEV CZ s.r.o., IČO 06495079 je prostřednictvím společnosti Karlovarské minerální vody, a.s. (později Mattoni 1873 a.s.) a Karlovarské minerální vody, a.s. jsou do 10.3.2016 vlastněny společností Trentop Investments B.V., dále společnost Perfetti Van Melle Czech Republic, s.r.o., IČO 63666570, propojená s Van Melle International Trust B.V., společnost Pivovar Samson s.r.o., IČO 02495520 na základě propojení s AB INBEV AMERICA HOLDINGS LIMITED, společnost Pivovar Lobkowicz Group, a.s., IČO 27258611, propojená prostřednictvím společností LAPASAN, CITIC Europe Holdings a.s., Rainbow Wisdom Investment Limited (Čína) v CITIC Group Corporation, společnost Pivovary Staropramen s.r.o., IČO 24240711, na základě propojení s Molson Coors Netherlands B.V., společnost Plzeňský Prazdroj, a.s., IČO 45357366, která je prostřednictvím ASAHI BREWERIES EUROPE LTD součástí Asahi Group Holdings, Ltd., společnost Podravka - Lagris a.s., IČO 25510487, propojením s PODRAVKA prehrambena industrija ve skupině Podravka Group, společnost RED BULL Česká republika, s.r.o., IČO 25793829, z důvodu propojení s RED BULL GmbH a společnost Remy Cointreau CZECH REPUBLIC s.r.o. později MAST Jaegermeister CZ s.r.o., IČO 46990054, propojením s Mast-Jägermeister SE, také nespádají do výčtu dotčených dodavatelů.
31. Společnost Savencia Fromage & Dairy Czech Republic, a.s., IČO 44965117, propojením s SAVENCIA FROMAGE & DAIRY EUROPE, společnost Schneider Food, s.r.o., IČO 00884600, patří prostřednictvím společností MECOM GROUP s.r.o., CARNIBONA GROUP do skupiny PENTA INVESTMENT LIMITED, společnost Storck Česká republika, s.r.o., IČO 26473879, propojená s Storck Beteiligungen GmbH, společnost The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o., IČO 27167313, základě propojení s podniky Candy Plus, a.s., PEPPY CZ BIDCO a.s., součástí skupiny Valeo Foods Group Limited, společnost Tchibo Praha, spol. s r.o., IČO 16190793, prostřednictvím EDUSCHO (AUSTRIA) GmbH patřící do skupiny MAXINGWEST Group, společnost UNILEVER ČR, spol. s r.o., IČO 28976231, na základě propojení s Brooke Bond South India Estates Limited, společnost UNITED BAKERIES a.s., IČO 28976231, prostřednictvím podniků UB HOLDING, a.s., UB Group B.V. a PENAM, a.s. součástí AGROFERT, a.s. a společnost Vitana, IČO 14803691, od 1. 2. 2020 Orkla Foods Česko a Slovensko a.s., z důvodu propojení s Orkla ASA, nejsou rovněž z pohledu vyjednávací síly zahrnuty mezi příslušné dodavatele.
32. Společnost Vodňanská drůbež, a.s., IČO 25396480, na základě propojení s AGROFERT, a.s., společnost Zott s.r.o., IČO 49357174, z důvodu propojení s holdingem Zott Holding GmbH součástí Zott SE & Co. KG, společnost BAPA s.r.o., IČO 25996924, je prostřednictvím Hamé s.r.o. propojena s Orkla ASA, společnost Brown-Forman Czechia, s.r.o., IČO 61459640, propojením s Brown-Forman Netherlands B.V., společnost Orbico s.r.o., IČO 05899664, z důvodu propojení s Orbico d.o.o., společnost Orkla Food Ingredients Česko s.r.o., IČO

63677016, která je prostřednictvím KaKa A/S propojena s Orkla ASA, společnost Hügli Food s.r.o., IČO 16193440, propojená přes Hügli Holding Aktiengesellschaft ve skupině Bell Food Group, výše zmíněná společnost Mattoni 1873 a.s., a od listopadu 2020 jako nástupnická společnost pro Poděbradka, a.s., IČO 47550562, je propojená s Trentop Investments B.V., společnost Bidfood Czech Republic s.r.o., IČO 28234642, jež je propojená s BIDCORP FOODSERVICE (EUROPE) LIMITED a společnost Danone a.s., IČO 45272972, je prostřednictvím PRODUITS LAITIERS FRAIS EST EUROPE propojena s DANONE S.A., které opět překračují maximální obrátový limit ve Směrnici.

33. Mezi dotčené dodavatele Úřad nezařadil ani podniky, u nichž se obraty přes vynaložené úsilí nepodařilo zjistit, a to společnost UNITED BRANDS, s.r.o., IČO 25757270, propojená s UNITED BRANDS INTERNATIONAL SA, společnost Czechoslovak Spirit s.r.o., IČO: 276 70 252 a společnost Vinařství Mutěnice, s.r.o., IČO 25348701, propojené s FPD CORPORATION CZ a.s.
34. Vzhledem k vyloučení některých, z hlediska vyjednávací síly podobně silných dodavatelů z výčtu dotčených dodavatelů na základě tohoto zkoumání, jehož finálním důsledkem bylo zmírnění následků jednání účastníka řízení, Úřad konstatuje, že výkladem národní úpravy ve světle znění a cílů Směrnice účastník řízení ve správním řízení dosáhl příznivějšího výsledku.
35. Při zohlednění pojmu „potravina“ Úřad dospěl k závěru, že Směrnice pracuje s širokou definicí zemědělských a potravinářských produktů oproti užší definici potravin dle zákona o významné tržní síle. Zatímco zákon počítá s kontrolou subjektů nakupujících potraviny pro jejich prodej, Směrnice předpokládá kontrolu praktik spojených s nákupem odběratelů veškerých zemědělských a potravinářských produktů v zemědělském a potravinovém řetězci; jedná se tak o veškeré výrobce a zpracovatele, kteří nakupují tyto produkty (a dále je prodávají nebo z nich vyrábí z nich meziprodukty či potraviny), mezi které patří například obiloviny, živé rostliny a květinářské výrobky, živá a mrtvá zvířata, maso, mléko a mléčné výrobky, mlýnské výrobky, tabák, korek, připravená krmiva, zbytky a odpady v potravinářském průmyslu. Národní úprava sice v důsledku neprovedené transpozice nedopadá na veškeré zemědělské a potravinářské produkty, ale pokrývá jejich významnou část, tudíž i v tomto bodě Úřad nespatřuje odklon od záměrů Směrnice.
36. Pokud jde o nekalé praktiky, článek 1 Směrnice považuje za nekalé obchodní praktiky v obecné rovině jednání, která se výrazně odchyľují od zásad poctivého obchodního styku, jsou v rozporu s dobrou vírou a poctivým jednáním a jsou jednostranně vnuceny jedním obchodním partnerem druhému. Recitál č. 1 a č. 15 Směrnice tento výčet doplňuje a upřesňuje tím, že se může jednat o praktiky nebo smluvní ujednání⁹, jejichž prostřednictvím může silnější smluvní strana prosazovat neodůvodněný a nepřiměřený přenos hospodářského rizika nebo že tato jednání mohou vytvářet výraznou nerovnováhu mezi právy a povinnostmi jednoho obchodního partnera s tím, že k nekalým obchodním

⁹ Rozlišuje tím faktická jednání a smluvní ujednání.

praktikám může dojít v kterékoli fázi, tj. před prodejem, během prodeje anebo i po jeho skončení.

37. Přestože čl. 1 odst. 1 Směrnice, ve kterém jsou obsaženy tyto obecné atributy nekalých obchodních praktik, není jazykově koncipován jako generální klauzule deliktu nekalé obchodní praktiky¹⁰ dle Směrnice, je možné jej považovat spolu s recitálem č. 1 a č. 15 za vodítko pro případ, kdy určité jednání, které je nežádoucí ve vztazích dodavatelů a kupujících, není podřaditelné pod demonstrativní výčet skutkových podstat uvedený ve Směrnici.
38. Zákon o významné tržní síle sice přímo nekalou obchodní praktiku obecně nedefinuje, nicméně v důvodové zprávě k novele č. 50/2016 Sb. odkazuje na Zelenou knihu Evropské komise o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v Evropě v dodavatelském řetězci v oblasti potravinového a nepotravinového zboží - COM(2013) 37, ze dne 31. 1. 2013, ze které při definici pojmu nekalá obchodní praktika čerpá i recitál Směrnice. Pokud jde o výčet praktik, Směrnice a národní úprava se v části shodují a v části jde národní úprava nad rámec Směrnice tím, že obsahuje širší výčet nekalých obchodních praktik. S ohledem na čl. 9 Směrnice, který umožňuje překročit rámec zakázaných nekalých obchodních praktik z hlediska jejich počtu a druhu, však Úřad ani tuto otázku neshledal rozpornou se záměry a cíli Směrnice.

Procesně právní normy

39. Z pohledu procesně právní úpravy se k řízení o přestupku vedle zákona o odpovědnosti za přestupky a zákona o významné tržní síle použije i zákon o ochraně hospodářské soutěže a subsidiárně též právní úprava obsažená ve správním řádu.
40. U předpisů procesního práva platí obecná zásada, podle které nové procesní právo (jeho změny) platí ode dne nabytí účinnosti nové právní úpravy i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti s tím, že právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti, zůstávají zachovány, pokud přechodná ustanovení nestanoví něco jiného.¹¹
41. Jak už bylo uvedeno výše, v období po zahájení správního řízení došlo ke změně zákona o významné tržní síle nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/16 publikovaným ve Sbírce zákonů pod č. 254/2020 Sb., a to s účinností ke dni 27. 5. 2020. Tento nález však neobsahuje žádná přechodná ustanovení. Úřad proto postupuje podle zákona o významné tržní síle v aktuálním znění, tj. ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb., 183/2017 Sb. a 254/2020 Sb.
42. Zákon o odpovědnosti za přestupky byl od okamžiku zahájení správního řízení pozměněn prostřednictvím derogačních nálezů Ústavního soudu (nález sp. zn. Pl. ÚS 4/20, publikován ve Sbírce zákonů pod č. 325/2020 Sb., účinnost od 22. 7. 2020; nález sp. zn. Pl. ÚS 15/19,

¹⁰ Srov. například návěťí odst. 1 čl. 101, nebo odst. 1 čl. 102 SFEU.

¹¹ Viz usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 2. 2006, sp. zn. II.ÚS 512/05, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2004, sp. zn. 21 Cdo 1556/2004, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, sp. zn. 1 Azs 55/2006.

publikován ve Sbírce zákonů pod č. 54/2020 Sb., účinnost od 26. 2. 2020), zákonem č. 261/2021 Sb. (účinný od 1. 2. 2022), zákonem č. 277/2019 Sb. (účinný od 1. 1. 2023) a zákonem č. 417/2021 Sb. (účinný od 1. 2. 2022). Oba uvedené derogační nálezy Ústavního soudu se týkají zrušení odst. 2, který byl obsažen v § 112 zákona o odpovědnosti za přestupky. Toto ustanovení nemělo procesní povahu, neboť jím byla suspendována použitelnost lhůt pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt nebo pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt. Navíc zákon o významné tržní síle v § 9a obsahuje speciální ustanovení upravující promlčecí dobu, její stavení a přerušení, kterého se oba derogační nálezy nijak nedotkly. Zákonem č. 261/2021 Sb. byl zrušen § 109 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve kterém bylo upraveno využívání údajů z informačních systémů veřejné správy. Tento zákon ale neobsahoval žádné derogační ustanovení, které by vylučovalo jeho aplikaci v již probíhajících správních řízeních. Zákonem č. 277/2019 Sb. bylo do § 104 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky doplněno, že amnestie prezidenta republiky udělená ve věci přestupku nabývá účinnosti vedle dne vyhlášení ve Sbírce zákonů také dnem vyhlášení ve Sbírce mezinárodních smluv. Rovněž v tomto případě není v tomto zákoně obsaženo přechodné ustanovení modifikující nebo vylučující aplikaci této změny na již probíhající správní řízení. Zákonem č. 417/2021 Sb. došlo ke změnám týkajícím se i procesních ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky, nicméně, přechodné ustanovení k tomuto zákonu stanoví, že řízení o přestupcích, která nebyla pravomocně dokončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (1. 2. 2022), se dokončí podle znění zákona o odpovědnosti za přestupky účinného před nabytím účinnosti zákona č. 417/2021 Sb. S ohledem na výše uvedené postupuje Úřad v tomto správním řízení podle zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění zákona 173/2018 Sb., 285/2018 Sb., 54/2020 Sb., 325/2020 Sb. a 261/2021 Sb.

43. Po zahájení řízení o přestupku byl zákon o ochraně hospodářské soutěže změněn zákonem č. 261/2021 Sb. (účinný od 1. 2. 2022) a zákonem č. 417/2021 Sb. (účinnost od 1. 2. 2022). Zákonem č. 261/2021 Sb. byl vypuštěn § 21i zákona o ochraně hospodářské soutěže upravující využívání údajů z informačních systémů veřejné správy. Tento zákon ale neobsahoval žádné derogační ustanovení, které by vylučovalo jeho aplikaci v již probíhajících správních řízeních. Zákonem č. 417/2021 Sb. byl do zákona o ochraně hospodářské soutěže zakotven princip trhání skutku okamžikem sdělení výhrad u pokračujících, trvajících a hromadných přestupků, který má hmotně právní povahu. V tomto správním řízení se proto z procesního hlediska používá aktuálně účinné znění zákona o ochraně hospodářské soutěže.
44. Pokud jde o správní řád, není možné opomenout, že od okamžiku zahájení správního řízení došlo ke dvěma novelizacím tohoto právního předpisu, a to zákonem č. 12/2020 Sb., jenž nabyl účinnosti ke dni 1. 2. 2020, a zákonem č. 403/2020 Sb., účinným k 1. 1. 2021. Poněvadž ani jedna z uvedených novel neobsahuje ve vztahu ke správnímu řádu přechodná ustanovení, použije se i v tomto případě aktuálně účinné znění tohoto předpisu.
45. Ustanovení správního řádu o nákladech řízení (§ 79) dále rozvíjí vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška byla

naposledy novelizována s účinností od 1. 7. 2017. Pro účely stanovení výše náhrady nákladů řízení se použije nyní účinné znění této vyhlášky.

III. Vymezení trhu

46. Úřad se ve správním řízení dále zabýval vymezením prostoru, na němž došlo k výše uvedenému porušení zákona o významné tržní síle, a tím, jakou pozici měl účastník na tomto trhu v době spáchání jemu vytýkaného přestupku.
47. Při vymezení trhu je Úřad vázán samotným zákonem o významné tržní síle, přičemž z názvu zákona i dikce jednotlivých ustanovení vymezení trhu zřetelně vyplývá. Podle § 1 odst. 1 zákona o významné tržní síle zákon upravuje posuzování zneužití významné tržní síly „v souvislosti s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje na území České republiky nebo službami s tímto nákupem nebo prodejem potravin souvisejícími.“ Tím je *ex lege* dáno, že Úřad hodnotí porušení zákona o významné tržní síle na trhu nákupu potravin za účelem dalšího prodeje v České republice (dále „**trh**“).
48. Věcný trh podle zákona o významné tržní síle tak představuje trh nákupu široké palety potravin za účelem jejich dalšího prodeje. Zákon pojímá potraviny jako jeden celek [viz např. dikci § 1 odst. 1 písm. a), § 2 písm. d) nebo § 3 zákona o významné tržní síle], odmítá tedy další diferenciaci trhu na dílčí trhy s vysoce zaměnitelným zbožím. Na nabídkové straně trhu se ocitají dodavatelé potravin, na straně poptávkové pak odběratelé s malo- i velkoformátovými provozovnami odpovídajícími vymezení potravinového *one-stop shopu*. Do takto vymezeného trhu v rámci poptávkové strany nespádají specializované prodejny a gastroprovozy, protože *one-stop shopy* jednoduše nejsou. Na druhou stranu však nic nebrání začlenění odběratelů s prodejny typu *cash & carry* do trhu, poněvadž tito odběratelé poptávají od svých dodavatelů velmi podobnou šíři sortimentu jako maloobchodní řetězce, byť jimi nakupované zboží není určeno pro maloobchodní prodej, nýbrž pro prodej podnikatelům.
49. Pokud jde o geografickou stránku trhu, zákon o významné tržní síle jej v § 1 odst. 1 písm. a) vymezuje územím České republiky. K tomu lze dále podotknout, že základní rámec pro soutěž na trhu zde vytváří primárně platná legislativa, která je v případě zákona o významné tržní síle, ale i jiných právních předpisů týkajících se potravin (např. prováděcích vyhlášek k zákonu č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů¹²), účinná jen v rámci České republiky. Území České republiky je jinak zákonodárcem zmiňováno také při určení stěžejního kritéria existence významné tržní síle v ustanovení § 3 odst. 4 zákona o významné tržní síle, kdy se bere v úvahu obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území

¹² Viz např. vyhlášku č. 69/2016 Sb., o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich, která upravuje např. to, jak bude v České republice vypadat uzenina s označením špekáček či játrová paštika. Další vyhlášky definující charakteristiky potravin prodávaných na českém trhu se týkají např. mléčných výrobků a tuků (397/2016 Sb.) nebo koření a jiných ochucovadel (398/2016 Sb.).

České republiky. Odběrateli poptávané zboží je standardizováno pro českého zákazníka, a to jak z hlediska nutnosti naplnit určité zákonné povinnosti (nutnost českých nápisů na zboží, splnění požadavků na to, aby určité zboží mohlo nést tradiční název), tak i z hlediska spotřebitelských chutí a zvyklostí (velikost balení aj.). V rámci České republiky se proto v potravinových one-stop shopech objevují podobné typy potravin (např. chléb Šumava, sýr Eidam, špekáčky apod.), jejichž typickým spotřebitelem je český zákazník, nikoli zákazník ryze lokální nebo celoevropský.

50. Během období, kdy došlo k protiprávnímu jednání účastníka řízení, se na poptávkové straně trhu nacházela početná množina odběratelů, z nichž však jen několik málo disponovalo schopností vynutit si bez spravedlivého důvodu výhodu vůči dodavatelům. Tato schopnost primárně vyplývá z pozice tzv. *gatekeepera*, čili strážce brány (přeneseně lze tento pojem překládat jako významný distribuční kanál). Gatekeeper rozhoduje o tom, které zboží od dodavatelů projde až k finálním zákazníkům a které již nikoliv.¹³ Poptávková strana trhu byla poměrně silně koncentrována, kdy existuje okolo patnácti silných odběratelů přesahujících obrátové kritérium 5 mld. Kč; tyto odběratele s významnou tržní silou pak doplňují tisíce drobných odběratelů potravin (večerky, maloformátové prodejny smíšeného zboží atp.). Účastník řízení přitom do této skupiny silných odběratelů náležel a z hlediska výše obrátu zaujímal desáté místo.¹⁴
51. Nabídková strana trhu je naopak koncentrována řádově méně. Tento závěr se dá dovodit pohledem na šíři věcného trhu, kdy sice někteří dodavatelé se všeobecně známými značkami budou ve svých dílčích odvětvích (mléčné produkty, sladkosti apod.) z hlediska tržního podílu relativně silní, nicméně na souhrnném trhu nákupu potravin se jejich vysoký tržní podíl v podstatě rozplývá. Možnost uplatnit vůči nákupní centrále na trhu náležitou vyvažující sílu (*countervailing power*) se proto jeví u většiny subjektů – nikoliv ale u všech – jako limitovaná.¹⁵ Určité vodítko, kdy na straně nabídky existuje dostatečná vyvažující síla, pak uvádí již zmíněný čl. 1 odst. 2 Směrnice (obratové stupně).
52. Shrnuto, na poptávkové straně trhu vzhledem k její vysoké koncentraci přestávají fungovat automatická tržní omezení, čímž si některé subjekty na této straně trhu mohou dovolit jednat bez ohledu na své obchodní partnery, a tímto jednáním jejich tržní pozice není zásadně ohrožena.¹⁶ Tržní struktura se dá z teoretického hlediska klasifikovat jako tzv. oligopson, tzn. podstatná koncentrace subjektů na straně poptávky.¹⁷

Postavení účastníka řízení na trhu

¹³ Blíže k pojmu Dobson, Paul W. a Chakraborty, Ratula. 2008. Buyer Power in the U.K. Groceries Market. Antitrust Bulletin 53, 2, 333–368.

¹⁴ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 420

¹⁵ Vyvažující síla se teoreticky může koncentrovat především u různorodých potravinářských koncernů a jiných typů podnikatelských seskupení dosahujících v součtu velmi vysokých obrátů.

¹⁶ K automatickým soutěžním omezením fungujícím na efektivně konkurenčních trzích např. Evropská komise. 2009. Sdělení komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele (2009/C 45/02). Nyní článek 102 SFEU.

¹⁷ Podrobněji např. Chen, Zhiqi. 2008. Defining Buyer Power. Antitrust Bulletin 53, 2, 241–249.

53. Základní vodítko pro určení, jestli má ten či onen odběratel potravin působící na trhu významnou tržní sílu, a tedy i zvláštní odpovědnost ve vztahu ke svým dodavatelům, podává zákon o významné tržní síle v § 3, v němž je stanovena definice významné tržní síly jakožto takového postavení odběratele, v jehož důsledku si odběratel může vynutit bez spravedlivého důvodu výhodu vůči dodavatelům v souvislosti s nákupem potravin nebo přijímáním nebo poskytováním služeb s nákupem nebo prodejem potravin souvisejících. Současně se ve stejném ustanovení zákona objevuje vyvratitelná domněnka existence významné tržní síly, která je doplněna o demonstrativní výčet kritérií, jejichž prostřednictvím lze danou domněnku vyvrátit.
54. Vyvratitelná domněnka existence významné tržní síly se odvíjí od obratu dosaženého za prodej potravin a služeb s tím souvisejících. Podle § 3 odst. 4 písm. a) zákona o významné tržní síle se tato domněnka zakládá překročením hranice obratu 5 mld. Kč za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky.
55. Účastník řízení překračuje stanovenou hranici obratu pro domněnku existence významné tržní síly. Z údajů, které má Úřad k dispozici, vyplývá, že obchodní korporace COOP Centrum družstvo deklarovala za účetní období 2017 obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících ve výši 6 937 444 000 Kč, za účetní období 2018 obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících ve výši 6 962 594 000 Kč, za účetní období 2019 obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících ve výši 7 139 124 000 Kč¹⁸ a za účetní období 2020 tržby za zboží včetně tržeb z prodeje výrobků a služeb ve výši 9 643 193 Kč¹⁹ (vše na území České republiky). Tyto finanční částky znamenají, že obrat korporace COOP Centrum družstvo stabilně překračuje hranici, kterou stanoví zákon o významné tržní síle pro vyvratitelnou domněnku existence významné tržní síly.
56. V kontextu požadavků zákona o významné tržní síle, ale i zmíněné výše obratu korporace COOP Centrum družstvo se Úřad ve větších podrobnostech dále nezabýval okolnostmi, které by mohly závěr o domněnce významné tržní síly definované překročením obratového kritéria u účastníka řízení revidovat.²⁰

IV. Skutková zjištění

IV.1 Nedostatečně určité sjednání způsobu spolupráce při přijímání a poskytování služeb co do předmětu, rozsahu, způsobu a doby plnění, výše ceny nebo způsobu jejího určení (skutek I.)

57. Z podkladů, které Úřad shromáždil v průběhu šetření, bylo zjištěno, že s dodavateli je sjednáváno společné krytí nákladů na centrální fakturaci COOP Centrum družstva.

¹⁸ Čerpáno z odpovědi účastníka – Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 377, v příloze s názvem Poskytnuti_informaci_UOHS_25_02_2021.doc

¹⁹ Za účetní období roku 2020 Úřad nedisponuje údaji o výši obratu za prodej potravin a služeb, proto je zde uveden obrat za prodej zboží, výrobků a služeb zjištěný z účetní závěrky založené ve Sbírce listin Veřejného rejstříku

²⁰ K tomuto postupu viz rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. ÚOHS-R0001/2018/TS-31480/2018/310 ze dne 31. 10. 2018, zejména pak body 146. až 151. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/vyznamna-trzni-sila/sbirky-rozhodnuti.html>

Poskytované plnění je ujednáno bez další specifikace, která by naznačila, jaké protiplnění za platbu dodavatel obdrží.

58. Spolupráci mezi COOP Centrum družstvem a jeho dodavatelem lze popsat tak, že na základě Rámcové smlouvy²¹ přijímají dodavatelé objednávky zboží COOP Centrum družstva, zaváží své zboží jednotlivým příjemcům tedy členským družstvům a objednávky následně fakturují COOP Centrum družstvu.
59. Jako smluvní základ této spolupráce tedy slouží Rámcová smlouva, ke které subjekty uzavírají příslušné přílohy. Úřadem posuzovaná centrální fakturace je sjednávána konkrétně v Příloze 4.1.1. „Obchodní podmínky pro prodej potravin“ (dále jen „**Příloha č. 4.1.1.**“).
60. Úřad nejprve zkoumal Rámcovou smlouvu, která stanovuje některé další parametry obchodní spolupráce mezi COOP Centrum družstvem, jeho členskými družstvy a dodavatelem. Úřad vymezil počátek zkoumaného období dnem 1. 1. 2017, neboť většina smluvních podkladů od dodavatelů se váže k tomuto datu. Rámcová smlouva stanoví v článku 2 odst. 1 toto: *„Kupujícím podle této smlouvy je COOP Centrum družstvo, kterému přísluší práva a povinnosti, vyplývající z této smlouvy. Výkon práv a povinností podle této smlouvy náleží příjemcům zboží, tedy družstvům, uvedeným v příloze 2.1.²² této smlouvy, a to na základě v rozsahu daném zvláštní plnou mocí udělenou jim kupujícím. Prodávající²³ prohlašuje, že je mu obsah této plné moci znám; rozsah plné moci udělené družstvům (příjemcům zboží) je uveden v příloze č. 2.5 této smlouvy jako její nedílná součást.“* Úřad dále přímo od účastníka COOP Centrum družstvo obdržel smluvní podklady týkající se onoho zmocnění. V Příloze k Rámcové smlouvě č. 2.5 Plná moc COOP Centra družstva spotřebním družstvům²⁴ je popsán *Rozsah zmocnění udělený COOP Centrum družstvem jeho členským družstvům* spočívající zejména v samostatném sjednávání dílčích kupních smluv s dodavatelem, tj. objednávání zboží z centrálního číselníku zboží COOP Centrum družstva, přijímání plnění, tzn. přebírání dodaného zboží v místě plnění.
61. Z uvedeného plyne, že provázanost COOP Centrum družstva s členskými družstvy je založena na zmocnění těchto družstev. Na základě výše zmíněné Přílohy č. 2.5 jsou dodavatelé obeznámeni s právy a povinnostmi členských družstev a mohou od nich prostřednictvím COOP Centrum družstva přijímat objednávky.
62. Úřad se však dále zabýval vzájemným vztahem COOP Centrum družstva, jako nákupní centrály, s členskými spotřebními družstvy, neboť podstatou centrální fakturace je vystavení jedné faktury COOP Centrum družstvu namísto několika faktur na jednotlivá družstva, která

²¹ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 98, v příloze s názvem: Příloha_č_6a_1_Rámcová_smlouva_JH_GROUP_spol_s_r_o_.pdf

²² Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 98, v příloze s názvem: Příloha_č_6b_2_1_Seznam_obchodujících_družstev_CCD.xlsx

²³ dodavatel, pozn. autora

²⁴ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 98, v příloze s názvem: Příloha_č_6f_2_5_Plná_moc_CCD_x_SD.docx

učinila objednávku. Bez takto vystavěné obchodní struktury, by centrálně prováděnou fakturaci nebylo nutné poskytovat a vybírat s tím spojený poplatek.

63. Úřad má ve spisové dokumentaci k dispozici příklad platného a účinného smluvního ujednání²⁵ mezi COOP Centrum družstvem a jedním z družstev, které podmínky dodávek zboží vůči smluvním dodavatelům COOP Centrum družstva stanovuje. Smlouva dává mimo jiné Úřadu vzhled i do problematiky centrálního nákupu zboží přes COOP Centrum družstvo. Článek II. *Dílčí smlouvy* odst. 2 a 3 stanoví, že družstvo objednávky předkládá COOP Centrum družstvu, případně přímo dodavatelům, tedy dvěma způsoby. Objednávka předložená družstvem je návrhem dílčí kupní smlouvy, objednávka předložená družstvem dodavateli se považuje za objednávku COOP Centrum družstva vůči jeho smluvnímu dodavateli, kterou družstvo činí na základě zmocnění uděleného mu COOP Centrum družstvem. Tato plná moc je přílohou smlouvy a obsahově odpovídá již výše zmíněné Příloze č. 2.5, se kterou jsou seznamováni dodavatelé. V článku IV. *Cena zboží a její úhrada* odst. 2 specifikuje účtování COOP Centrum družstva jednotlivým družstvům. Lhůta splatnosti je COOP Centrum družstvem stanovena v návaznosti na lhůtu splatnosti faktur od dodavatele.
64. Jinými slovy, COOP Centrum družstvo zboží přeúčtovává na členská družstva, a to formou faktury nebo opravného daňového dokladu. Družstvo má povinnost fakturu uhradit ve lhůtě splatnosti, jinak se dostává do prodlení a vystavuje se riziku smluvní pokuty ze strany COOP Centrum družstva.
65. Úřad dále přistoupil ke zkoumání Přílohy 4.1.1., ve které je centrální fakturace sjednávána. Konkrétně z bodu 5 plyne pro dodavatele povinnost centrálně fakturovat: „*Prodávající²⁶ se zavazuje a garantuje, že centrální fakturaci všem místům plnění dle této RS²⁷ bude realizovat pouze přes kupujícího.²⁸ Porušení tohoto závazku prodávajícího je považováno za podstatné porušení smlouvy s právem kupujícího na přerušeni smluvní spolupráce a odstoupení od RS.*“²⁹
66. K samotné centrální fakturaci stanoví o málo víc bod 6 Přílohy 4.1.1. Dohodnutý poplatek představuje procentuální sazbu ze vzájemného obrátu za zboží bez DPH a obalů, která je v rámci informačního systému účtována formou čtvrtletního hodnocení. Splátnost je sjednána nejpozději do 14 dnů ode dne vystavení vyúčtování.
67. Z Přílohy 4.1.1. tak plyne pro dodavatele závazek podílet se na nákladech centrální fakturace, a to v rozsahu *[...obchodní tajemství...]* %, ³⁰ a zároveň vzniká povinnost dodavatele

²⁵ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 98, v příloze s názvem: Příloha_č_1a_Rámcová_smlouva_o_podmínkách_dodávek_zboží_s_COOP_Hořovice.pdf

²⁶ dodavatel, pozn. autora

²⁷ Rámcové smlouvy, pozn. autora

²⁸ COOP Centrum družstvo, pozn. autora

²⁹ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 271, v příloze s názvem: COOP Centrum 2017 příloha 4.1.1..pdf, str. 1, odst. 5.

³⁰ rozpětí je patrné ze zaslaných seznamů, spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 377, v příloze s názvy: Centrální_fakturace_2018.pdf, Centrální_fakturace_2019.pdf, Poskytnutí informací a podkladů COOP Centrum družstvo

fakturovat všem místům plnění (rozuměj členským družstvům) přes kupujícího – COOP Centrum družstvo. V opačném případě se jedná o podstatné porušení smlouvy s právem COOP Centrum družstva na odstoupení od Rámcové smlouvy a přerušení spolupráce.

68. Vzhledem k tomu, že další specifikaci centrálního zúčtování, jako je například protiplnění, které za spoluúčast na nákladech centrální fakturace dodavatel obdrží, Příloha 4.1.1. neuvádí, zaměřil se Úřad na další přílohy uzavírané k Rámcové smlouvě, zda neobsahují další ujednání k centrální fakturaci.
69. Jelikož probíhá centrální fakturace v rámci informačního systému, seznámil se Úřad s Přílohou k RKS³¹ č. 6 Smlouvou o elektronickém objednávkovém systému COOP Centrum družstva,³² ve které jsou specifikovány objednávky pomocí elektronické výměny dat („EDI“). Dodavatel pomocí stanoveného formuláře posílá informace o položkách zboží, ty jsou následně kontrolovány Správou databáze Centrálního číselníku od COOP Centrum družstva a validované položky se stanou součástí seznamu obchodovatelných položek, ze kterého mohou činit oprávněné subjekty objednávky. Položky, které nejsou zařazeny v seznamu obchodovatelných položek tedy nelze objednat. Prodávající má rovněž možnost sledovat seznam objednávek prostřednictvím webového rozhraní www.coopsystem.cz. Smlouva obsahuje způsob spolupráce bez ujednání jakéhokoli poplatku.
70. Daňové doklady pomocí elektronické výměny dat („EDI“) jsou upraveny v Příloze k RKS č. 7 Smlouva o elektronickém přenosu daňových dokladů.³³ Smlouva uvádí podrobnosti elektronické komunikace, tj. datových zpráv mezi dodavatelem a centrálou COOP Centrum družstvo. Poskytovatelem komunikačních služeb je nezávislá třetí strana a součástí smlouvy není žádný poplatek.
71. Na ústním jednání účastník COOP Centrum družstvo k provádění centrálního zúčtování na dotaz Úřadu uvedl, že fakturaci realizuje samostatně a jako technický prostředek je využíváno EDI. Třetí nezávislý subjekt se na centrální fakturaci nepodílí.
72. Neboť k samotné centrální fakturaci neobsahovaly posuzované přílohy další podrobnosti, ani z odpovědí dodavatelů nevyplývá bližší specifikace centrálního zúčtování, vycházel Úřad z vyjádření účastníka řízení. COOP Centrum družstvo sdělilo k poskytovanému protiplnění pro dodavatele následující: *„Je rozdíl, jestli dodavatel fakturuje centrálně za všechny dodávky jednomu subjektu nebo každému z družstev jednotlivě za dodávky do toho kterého jednotlivého družstva. Výhodou pro dodavatele tedy je a protiplnění je fakticky poskytováno zejména v podobě úspory času (jednotný přístup a zrychlení komunikace), eliminace chyb při pořizování dokladů, menších požadavků na objem archivovaných dokladů/dat,*

(obsahuje 1-3 Q 2020) a pořadové číslo 382, v příloze s názvem seznam_dodavatelů_k_centrální_fakturaci_rok_2017.pdf a Centrální_fakturace_2020.pdf;

³¹ Rámcové smlouvě, pozn. autora.

³² Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 33, v příloze s názvem: Smlouva_o_elektronickém_objednávkovém_systému_Coop_Centrum_družstvo.pdf

³³ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 33, v příloze s názvem: Smlouva_o_elektronickém_přenosu_dat_Coop_Centrum.pdf

nezanedbatelné není ani hledisko garance plateb a evidence pohledávek jen vůči jednomu subjektu. Při posuzování považuje COOP Centrum rovněž za podstatnou i výši sjednané sazby (viz dále), kdy ani tato se nejeví jako nepřiměřená tomu, oč je dodavatel centrální fakturací ušetřen. V drtivé většině je s dodavatelem sjednána sazba ve výši [...obchodní tajemství...] % z ceny odebraného zboží bez DPH a obalů, což např. při ceně odebraného zboží ve výši 1 000 000,- Kč činí [...obchodní tajemství...] Kč. Podrobné fungování elektronického objednávkového a fakturačního systému (EDI) je s dodavatelem, kteří mají zájem prostřednictvím něho obchodovat, sjednáno v rámci přílohy č. 6 k Rámcové kupní smlouvě, která byla Úřadu již dříve poskytnuta...(P)latba je vypočítávána a hrazena čtvrtletně, základem pro výpočet je cena odebraného zboží bez obalů a DPH.“³⁴

73. Z odpovědí dodavatelů popisujících spolupráci s nákupní centrálou a členskými družstvy lze zjednodušení procesů v obchodování, popsané shora účastníkem řízení, v důsledku užití centrálního zúčtování částečně vyvodit.
74. *„Obchodní vztahy s COOP Centrum družstvem a členskými družstvy skupiny COOP Společnost ESSA, spol. s r. o. spolupracuje se skupinou COOP dlouhodobě na základě rámcové smlouvy verze z 1. června 2017. Většina obchodní spolupráce s družstvy ze skupiny se řídí touto rámcovou smlouvou. Ojediněle je mezi společnostmi ESSA a členským družstvem uzavřena další kupní smlouva, která rozšiřuje obchodní podmínky smlouvy rámcové. COOP c. d. se v obchodním vztahu chová jako servisní organizace zajišťující převážně vyjednávání o cenách, obchodních podmínkách a zajišťuje fakturační služby.“³⁵*
75. *„Máme uzavřenou smlouvu se společnostmi COOP, které zároveň vystavujeme faktury za odebrané zboží na jednotlivé provozovny COOP Centrum. Většinu dodávek tvoří distribuce privátních značek COOP. Vystavujeme dodací listy na jednotlivé provozovny a následně elektronickou formou přes EDI systém fakturujeme na COOP Centrum.“³⁶*
76. *„... (O)bjednávky zboží zasílají jednotlivá členská družstva, my zboží zavezeme jednotlivým družstvům a následně fakturujeme COOP Centru družstvo, které pro družstva zajišťuje centrální fakturaci.“³⁷*
77. *„Přes centrálu obchodujeme se všemi družstvy, která spadají pod COOP Centrum - závozná místa.“³⁸*

³⁴ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 377, v příloze s názvem: Poskytnuti_informaci_UOHS_25_2_2021.doc

³⁵ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 133, v příloze s názvem: Vyjádření.pdf, str. 1

³⁶ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 307, odpověď č. 1

³⁷ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 271, v příloze s názvem: ÚOHS 17009-2020-461-SFI - komentáře k otázkám 2020.pdf, str. 1, odpověď č. 1

³⁸ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 34, v příloze s názvem: úřad_pro_ochranu_hospodářské_soutěže.docx, str. 1, odpověď č. 1

78. Dodavatel s utajenou identitou sdělil u ústního jednání v září roku 2020³⁹ podrobnosti k centrální fakturaci. Konstatoval, že v důsledku centrální fakturace dochází zejména k personální a časové úspoře a v obecné rovině zde vidí značné výhody.
79. Tvrzení účastníka o garanci plateb za zboží pro členská družstva a v případě vzniku pohledávky, její evidence jen vůči jednomu subjektu, vyplývá z Rámcové smlouvy uzavírané s dodavateli⁴⁰ a ze smluvního ujednání COOP Centrum družstva s jednotlivými družstvy.⁴¹
80. U nařízeného ústního jednání⁴² Úřad zjišťoval doplňujícími dotazy podrobnosti fungování centrální fakturace a skutečně poskytované protiplnění ze strany účastníka řízení. Lze shrnout, že v poplatku za centrální fakturaci se odráží celá řada úkonů související s dodávkou zboží, která však není písemně zachycena ve smluvních ujednáních s dodavateli. V rámci ústního jednání byl účastník řízení upozorněn, že pokud bude centrální fakturace vnímána jako služba dodavatelům musí splňovat veškeré požadavky § 3a zákona o významné tržní síle.
81. Pokud jde o platby, které dodavatelé uhradili ve zkoumaném období za centrální zúčtování, Úřad zjistil, že plnění je nastaveno ve většině případů jednotným procentem z obratu dodavatele, konkrétně jde o [...obchodní tajemství...] %. Výše poplatku v jiné výši než [...obchodní tajemství...] % je výsledkem dohody COOP Centrum družstva a dodavatele, která je ovlivněna objemem obchodovaného zboží, druhem sortimentu a celkovým průběhem spolupráce stran (např. chybovostí v účetních dokladech). Poplatek byl nákupní centrálou ve zkoumaném období získáván na dodavatelích formou opravného daňového dokladu po vzájemném odsouhlaseném obratu.⁴³ Za období 2017 až 2020 zaslala centrála COOP Centrum družstvo seznamy dodavatelů potravin se sjednanou centrální fakturací. Z hlediska vyjednávací síly Úřad identifikoval cca 140 dodavatelů potravin, přičemž se počet dodavatelů v každém ze zkoumaných let nepatrně liší. Rozpětí poplatku za centrální fakturaci se pohybuje od [...obchodní tajemství...] %, ⁴⁴ s výší úhrad za centrální fakturaci celkem v rozpětí [...obchodní tajemství...] Kč za konkrétní rok.
82. Na základě provedeného dokazování má Úřad za prokázané, že obsah plnění za centrální fakturaci, nebyl ve smlouvách písemně sjednán. Ve vzorku oslovených dodavatelů nelze najít

³⁹ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 318, Protokol - dodavatel s utajenou identitou 2, str. 2

⁴⁰ Článek 2, odstavec 1 a článek 4 odstavec 4, kde kupující uhradí skutečně dodané zboží a jako kupující je označeno COOP Centrum družstvo;

⁴¹ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 98, v příloze s názvem: Příloha_č_1a_Rámcová_smlouva_o_podmínkách_dodávek_zboží_s_COOP_Hořovice.pdf, v článku IV. *Cena zboží a její úhrada* odst. 2 specifikuje účtování COOP Centrum družstva jednotlivým družstvům. Lhůta splatnosti je COOP Centrum družstvem stanovena v návaznosti na lhůtu splatnosti faktur od dodavatele.

⁴² Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 387

⁴³ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 390

⁴⁴ Seznam dodavatelů v roce 2017 obsahuje IČO, název a výši sjednané sazby 189 dodavatelů potravin v rozpětí [...obchodní tajemství...] %. Konkrétní výše úhrad nebyla Úřadu za tento rok poskytnuta, a to z důvodu změny fakturačního systému COOP Centrum družstva.

jediného dodavatele, u něhož by smluvní dokumentace určovala rozsah jednotlivých úkonů centrální fakturace či definovala protiplnění, které dodavatel za poplatek obdrží.

IV.2 Právní kvalifikace

83. Původní podezření Úřadu směřovalo k porušení ustanovení § 4 odst. 1, 2 písm. b) zákona o významné tržní síle, podle něhož je za zneužití významné tržní síly považováno sjednávání nebo získávání jakékoliv platby či jiného plnění, za které nebyla poskytnuta služba nebo jiné protiplnění, nebo je nepřiměřené hodnotě skutečně poskytnutého protiplnění.
84. Úřad následně změnil právní kvalifikaci skutku I., a to ve vazbě na skutková zjištění, která nebyla Úřadu známa v době zahájení řízení a která vyplynula až z provedeného dokazování.
85. Skutek I. Úřad nově kvalifikuje jako přešupek nedodržení formálních požadavků zákona o významné tržní síle na smlouvy mezi odběratelem s významnou tržní silou a dodavatelem. Ustanovení § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle vypočítává tyto požadavky následovně: „*v případě, že jsou přijímány a poskytovány služby související s nákupem nebo prodejem potravin, způsob spolupráce při jejich přijímání a poskytování co do předmětu, rozsahu, způsobu a doby plnění, výše ceny nebo způsobu jejího určení*“.
86. Nesjednání povinné náležitosti smlouvy podle § 3a písm. a) až e) je přitom přestupkem ve smyslu § 8 odst. 1 písm. d) zákona o významné tržní síle, a to i v případě, kdy vůbec nedojde ke zneužití významné tržní síly (tzn. v případě přestupku dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona o významné tržní síle nebude třeba naplnit pojmové znaky generální klauzule zneužití významné tržní síly).
87. Úřad vycházel ze shromážděných podkladů, ze kterých vyplývá, že účtování prostřednictvím centrální fakturace je obsaženo v Příloze 4.1.1. k Rámcové smlouvě, a to v bodech 5 a 6. Bod 5 stanoví toliko závazek dodavatele *realizovat centrální fakturaci přes kupujícího* (COOP Centrum družstvo) a sankci za porušení této povinnosti. Bod 6 určuje procentní výši sjednané odměny za využívání centrální fakturace v rámci informačního systému COOP Centrum družstva, dále uvádí formu *čtvrtletního hodnocení* a stanoví základ pro propoččet této odměny, kterou je hodnota odebraného zboží bez DPH a obalů. Splatnost odměny je sjednána nejpozději do 14 dnů ode dne vystavení vyúčtování dodavateli.
88. Úřad se nejprve zabýval otázkou, zda lze centrální fakturaci a úkony prostřednictvím jí realizované považovat za službu ve smyslu ustanovení § 3a písm. a) zákona o významné tržní síle. Nákupní centrála zde za dohodnutý poplatek přijme fakturu za dodávky zboží členských družstev, spolupracuje s dodavatelem při řešení nesrovnalostí a hradí dodavateli cenu zboží, kterou následně přeúčtovává příslušným družstvům. Jednoznačný přínos pro dodavatele zde spočívá nejméně v tom, že dodavatel nemusí zasílat faktury za dodané zboží na jednotlivá spotřební družstva, nemusí případné vady dokladů řešit opakovaně a dostane zapláceno centrálně, opět bez nutnosti řešit individuálně vzniklé problémy na úrovni spotřebních družstev. Tento soubor činností jednoznačně souvisí s dodávkou potravin. Lze tedy dle

názoru Úřadu považovat tuto činnost účastníka řízení za službu související s nákupem nebo prodejem potravin.

89. Skutečnost, že COOP Centrum družstvo k administraci plateb za zboží využívá centrální fakturaci je ze smluv uzavíraných mezi družstvem a jeho dodavateli seznatelná. Lze tedy konstatovat, že požadavek písemnosti dle § 3a zákona o významné tržní síle je dodržen. Konkrétně je služba centrálního účtování prostřednictvím centrální fakturace stranami sjednávána v Příloze 4.1.1. Konkrétní obsah služby centrálního zúčtování, rozsah jednotlivých úkonů a další specifikace této služby však písemně v žádném smluvním dokumentu zachycena není.
90. Ustanovení § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle klade požadavky na zachycení způsobu spolupráce při přijímání a poskytování služeb, co do předmětu, rozsahu, způsobu a doby plnění, výše ceny nebo způsobu jejího určení. Úřad shledává, že odstavec 6 Přílohy 4.1.1. způsob spolupráce co do *předmětu* nedostatečně definuje. Pojem centrální fakturace není vysvětlen, i když Rámcová smlouva ve svém článku 2 základní pojmy uvádí. V ujednání, ať už v Rámcové smlouvě nebo v Příloze 4.1.1., v rozporu s ustanovením § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle chybí popis služby, na jejíž úhradě se dodavatel spolupodílí.
91. S chybějícím předmětem způsobu spolupráce souvisí i určení *rozsahu* služby centrální fakturace, který není písemně zachycen. *Způsob plnění* opět není v Příloze 4.1.1. zaznamenán. Poskytované protiplnění dodavateli upřesňoval účastník řízení až v průběhu správního řízení ve svých vyjádřeních a u ústního jednání.⁴⁵ COOP Centrum družstvo v rámci správy objednávkového a fakturačního systému hradí došlou fakturu dodavateli a tu a pak přeúčtuje příslušnému družstvu. Dodavatel tedy fakturuje centrálně pouze COOP Centrum družstvu, které platbu garantuje, z toho vyplývá i evidence pohledávky jen vůči tomuto jednomu subjektu.
92. *Doba plnění* je odvislá od skutečnosti, že Rámcová smlouva, včetně všech příloh 1-9, je uzavírána na dobu neurčitou (článek 5, odstavce 5, 7 a 11), ovšem není u centrální fakturace výslovně zmíněna.
93. *Cenu za nebo způsob jejího určení* lze z bodu 6 Přílohy 4.1.1. vyvodit, neboť výše jednotlivých plateb je určena procentuální sazbou ze vzájemného obratu za zboží.
94. Úřad tak shrnuje, že způsob spolupráce při přijímání a poskytování služeb není co do předmětu, rozsahu, způsobu plnění a doby plnění stranami písemně sjednán a účastník řízení se proto dopustil přestupku podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona o významné tržní síle, ve spojení s § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle, podle něhož se odběratel, který má významnou tržní sílu, dopustí přestupku tím, že nesjedná povinnou náležitost smlouvy podle § 3a písm. a) až e).

⁴⁵ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 377, v příloze s názvem: Poskytnuti_informaci_UOHS_25_02_2021.doc a pořadové číslo 388 a 390

IV.3 Sjednávání plnění, za které nebyla poskytnuta služba nebo jiné protiplnění přiměřené hodnotě poskytnutého plnění (skutek II.)

95. Další podezření Úřadu směřovalo k vadnému sjednávání množstevních slev. Ze shromážděných odpovědí na žádost Úřadu bylo zjištěno, že předmětem smluvních ujednání je poskytování množstevního bonusu kupujícím prodávajícím, a to při dosažení určité stanovené výše obratu, tj. odebraného množství potravin. Rozhodným obdobím pro výpočet příslušné slevy je ve většině případů předcházející kalendářní čtvrtletí daného roku. Sjednávány jsou obvykle tři kategorie obratových bonusů a jsou vymezeny předem dohodnutou výší vzájemného obratu dosaženého v předchozím čtvrtletí. Pro každou ze tří kategorií pak platí různá procentní sazba pro výpočet obratového bonusu. Tyto podmínky vztahující se k obratovému bonusu jsou předmětem Přílohy č. 4.1.1. k Rámcové smlouvě a jsou stanoveny např. takto: „a) při dosažení obratu do [...obchodní tajemství...] Kč [...obchodní tajemství...] %; b) při dosažení obratu od [...obchodní tajemství...] do [...obchodní tajemství...] Kč [...obchodní tajemství...] %; při dosažení obratu od [...obchodní tajemství...] Kč a výše [...obchodní tajemství...] %“. Ze zasláných podkladů vyplývá, že jednotliví dodavatelé mají konkrétní kategorie obratů pro přiznání množstevní slevy i procentní sazby těchto slev sjednávány v odlišných hodnotách a sazbách.
96. Po přezkoumání zasláné smluvní dokumentace Úřad zjistil, že v mnoha případech je příslušná smluvní podmínka stanovena následovně (zvýraznění doplněno): „*Prodávající poskytne kupujícímu obratový bonus za období čtvrtletí: a) při dosaženém obratu do [...obchodní tajemství...] Kč [...obchodní tajemství...] %*“.⁴⁶ Takto formulovaná podmínka ovšem zakládá vznik nároku na čerpání množstevní slevy již od nulové výše vzájemného obratu. Tímto způsobem nastavený obratový cíl množstevní slevy, tedy již od nulové hodnoty obratu, byl sjednán s velkým počtem dodavatelů, průměrně se 150 dodavateli v každém roce během šetřeného období 2017 až 2020. V uvedeném způsobu ujednání Úřad spatřoval možné porušení zákona o významné tržní síle, neboť v takovém případě je dodavatel povinen platit množstevní bonus z jakékoliv částky dosaženého vzájemného obratu, tedy i z nižší hladiny, než jaké bylo dosaženo v předchozím období. Účastník řízení tak čerpá bonus, aniž by byl přitom motivován k vyšším odběrům zboží.
97. Na žádost Úřadu poskytlo COOP Centrum družstvo seznam dodavatelů, se kterými byla sjednávána množstevní sleva v tzv. 1. kategorii (tedy v rozpětí od 0 do určité hodnoty obratu), a dále seznam dodavatelů, kteří ve vymezených obdobích v této kategorii množstevní slevu také platili. Z poskytnutých podkladů, u kterých Úřad zohlednil vyjednávací sílu dodavatelů ve vztahu ke COOP Centrum družstvo, vyplynulo, že v roce 2017⁴⁷ a 2018 počet dodavatelů potravin, se kterými byla tato množstevní sleva sjednána, činil více než 150, z toho množstevní slevu uhradilo cca 37 dodavatelů. V roce 2019 a 2020 mělo

⁴⁶ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 273, v příloze s názvem COOP_Centrum_Obchodní_podmínky_pro_prodej_potravin.pdf

⁴⁷ Seznam dodavatelů se sjednanou množstevní slevou za rok 2017 neobsahuje údaje o výši uplatněných množstevních slev, a to z důvodu změny informačního systému COOP Centrum družstva

množstevní slevu sjednáno rovněž nad 150 dodavatelů a hradilo cca 35, resp. 39 z nich. Z poskytnutých podkladů dále vyplývá, že v roce 2018 dodavatelé uhradili za množstevní slevu celkem [...obchodní tajemství...] Kč, v roce 2019 celkem [...obchodní tajemství...] Kč a v roce 2020 celkem [...obchodní tajemství...] Kč.

98. COOP Centrum družstvo ve svém vyjádření ze dne 25. 2. 2021⁴⁸ uvedlo, že dle jeho názoru *přínos z poskytnuté množstevní slevy z pozice dodavatele nelze vykládat úzce jen v návaznosti na adekvátní úsporu nákladů dodavatele související se zvýšeným objemem produkce. Vyšší odbyt zboží znamená pro dodavatele vyšší zisk z prodeje, a i to je motivem pro dodavatele pro poskytnutí slevy v závislosti na tom, jaké množství zboží prodá. V daném systému tedy nelze u dodavatelů při sjednávání sazby a sjednávání jednotlivých hladin obrátových cílů brát v úvahu vždy jen a pouze dosažení hladiny obrátu předchozího roku. Kritériem může být i sezónní prodejnost, skutečnost, zda dodavatel zavádí nové výrobky či naopak hodlá prodej některých výrobků na trhu ukončit, úprava cen dodavatele, množství realizovaných či zamýšlených podpor prodeje výrobků. Výše slevy je ujednána dohodnutým procentem z ceny odebraného zboží, takže fakticky při nulovém obrátu bude poskytnuta nulová sleva. Výše sazby je sjednána vždy tak, aby byla motivační jak pro odběratele, tak zároveň pro dodavatele. Podmínky pro poskytnutí slev byly upraveny v návaznosti na novelu zákona o významné tržní síle v roce 2016 s účinností od 1. 1. 2017. Od té doby dochází k úpravě sjednaných podmínek v případě, kdy jedna ze smluvních stran vyvolá takové jednání.*
99. Úřad se ve správním řízení dále zabýval tím, jak nastavení podmínek pro poskytování množstevní slevy vnímá druhá smluvní strana. V rámci doplňujících výzev k poskytnutí informací byli dodavatelé dotázáni, zda obrátové bonusy přesahují úspory na jejich nákladech, resp. z jakých částí se tyto bonusy počítají, zda se vždy jedná o celkový obrát. Většina dodavatelů uvedla, že obrátové bonusy nepřekračovaly úspory v nákladech.⁴⁹Někteří dodavatelé upřesnili, že jednotlivé bonusy byly stanoveny tak, aby motivovaly zákazníky k vyšším odběrům a současně vedly ke snížení logistických nákladů. Z odpovědi většiny dodavatelů vyplynulo, že výši bonusů nepovažují za nepřiměřenou, či zatěžující ve vztahu k vynaloženým nákladům. Výjimkou byli čtyři dodavatelé⁵⁰, kteří odpověděli, že množstevní slevy (bonusy) nepovažují za opodstatněné, u jednoho zřejmě navíc přesahují úspory na nákladech⁵¹.
100. Lze shrnout, že účastník řízení sjednává s dodavatelem působícími na trhu nákupu potravin za účelem dalšího prodeje peněžní plnění v podobě množstevního bonusu a k jeho uplatňování může ve výše uvedených případech docházet při jakémkoli obchodovaném množství zboží, neboť procentní sazba je sjednána již od nulové výše vzájemného obrátu. Vymezí-li se však kategorie obrátového bonusu již od nulové hodnoty do určité pevně stanovené výše

⁴⁸ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 377, v příloze s názvem Poskytnuti_informaci_UOHS_25_02_21.doc

⁴⁹ např. Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 236 a pořadové číslo 246

⁵⁰ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 116, pořadové číslo 130, pořadové číslo 173

⁵¹ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 156

vzájemného obratu, jak je tomu v projednávaném případě, pak se sleva neodvíjí od množství odebraného zboží. V důsledku toho zde chybí i efektivní motivační faktor k odběru většího objemu nákupů, neboť pro získání množstevní slevy odběratel nemusí vyvinout žádné úsilí. Uvedené platí tím spíše, pokud je prahová hodnota obratu nastavena vysoko a překračuje obvyklou výši vzájemného obratu.

IV.4 Právní kvalifikace

101. Za zneužití významné tržní síly se podle § 4 odst. 2 písm. b) zákona o významné tržní síle považuje „*sjednávání nebo získávání jakékoli platby či jiného plnění, za které nebyla poskytnuta služby nebo jiné protiplnění, nebo je nepřiměřené hodnotě skutečně poskytnutého protiplnění*“. Vždy je třeba prokázat opakovanou, resp. soustavnou povahu potenciálně deliktního jednání odběratele v postavení významné tržní síly. Ke spáchání přestupku postačuje, že odběratel s významnou tržní silou příslušnou platbu či jiné plnění bez přiměřeného protiplnění sjednává. Úřad se však zabýval i uplatňováním či přijímáním plnění, za které nebylo poskytnuto adekvátní protiplnění.
102. Množstevní slevy jsou dle české i evropské soutěžní judikatury, jejíž principy jsou při posuzování deliktního jednání dle zákona o významné tržní síle přiměřeně zohledněny, spojeny výlučně s objemem odebraného zboží. Jedná se o ekonomicky odůvodněné slevy, kterými výrobce přenáší úspory z rozsahu na své zákazníky.
103. Úřad vychází z pravidla, že stejně jako každý jiný bonus či sleva požadovaná odběratelem s významnou tržní silou po dodavateli, i sleva množstevní musí mít přiměřené protiplnění, neboť v opačném případě může u odběratele s významnou tržní silou docházet ke zneužití jeho tržní síly.
104. V obecné rovině se nejčastěji vyskytuje sjednání množstevní slevy na základě ročních obratových cílů, pro obratový cíl však může být zvoleno i kratší období. Za přiměřené protiplnění za aktivaci množstevní slevy Úřad považuje reciproční závazek odběratele s významnou tržní silou, který jej bude motivovat k co nejvyšším prodejům dodavatelových produktů, čímž dodavatel s dojednanou množstevní slevou získá vyšší úsporu z rozsahu, a sleva je tak v konečném důsledku výhodná pro obě smluvní strany. Taková motivace pro odběratele s významnou tržní silou může být založena např. přiměřeným nastavením výše garantovaných odběrů a/nebo právě stanovením obratových cílů, po jejichž dosažení může odběratel nárokovat množstevní slevu.
105. Úřad dlouhodobě zastává stanovisko, že vymezení obratových cílů pro dosažení množstevní slevy se musí odvíjet od vzájemného obratu předchozího účetního období. Je-li obratový cíl pro uplatnění množstevní slevy nastaven výrazně níž, než byl vzájemný obrat předchozího účetního období, pak odběratel s významnou tržní silou zpravidla nemusí vyvinout žádné zvýšené úsilí, aby od dodavatele získal množstevní slevu, a chybí tedy prvek jeho motivace k akceleraci prodejů dodavatelových výrobků. Ten je přitom hlavním definičním znakem množstevní slevy.

106. Pokud je hranice obrátového cíle nastavena níž, než činila výše vzájemného obrátu rozhodného období, nabízí se otázka, v čem bude v následujícím období spočívat motivace odběratele k akceleraci prodejnosti výrobků dodavatele.
107. V projednávaném případě účastník řízení v průběhu zkoumaného období opakovaně sjednával s dodavatelem potravin smluvní podmínku nazvanou obrátový bonus. Tento bonus nebo také množstevní sleva umožňuje odběrateli čerpat dodatečnou slevu z ceny odebraných potravin. Po naplnění sjednaných podmínek, tj. dosažení předem dohodnutého obrátového cíle, a na základě informací o uskutečněných prodejích je vystavován opravný daňový doklad s uvedením množstevní slevy. Jak bylo uvedeno výše, u těchto dodavatelů je cílová hranice obrátu nastavena již od nulové výše, což může značit absenci přiměřeného protiplnění.
108. Jestliže množstevní slevě motivační aspekt zcela chybí a dodavatel z ní pro sebe nedokáže vytěžit žádnou výhodu, pak lze uvažovat o tom, že taková sleva nemá spravedlivý důvod. Za situace, kdy je interval hodnot možných obrátů, od kterých se odvíjí procentní sazba bonusu, stanoven prakticky od nuly, nabízí se otázka existence přiměřenosti a adekvátního protiplnění. Jestliže je prvnímu intervalu hodnot vzájemných obrátů pro poskytnutí slevy nastavena pouze horní mez, znamená to, že příslušnou – této úrovni přiřazenou procentní sazbu množstevní slevy – je možné uplatňovat při jakékoli výši vzájemného obrátu, tedy i při těch nejnižších částkách. Dodavatel je tak nucen poskytovat bonus prakticky za jakoukoli výši vzájemného obrátu, kterého bylo dosaženo v předchozím čtvrtletí.
109. Je sice pravda, že při nulovém obrátu bude poskytnuta nulová sleva, ovšem nelze již souhlasit s tvrzením účastníka, že sazba je sjednána vždy tak, aby byla motivační jak pro odběratele, tak zároveň pro dodavatele, neboť není zřejmé, jaká výhoda plyne pro dodavatele z toho, že má povinnost poskytovat slevu z jakéhokoli – i minimálního prodeje potravin. Z tohoto hlediska Úřad neshledává žádný spravedlivý důvod pro takový způsob sjednávání obrátového bonusu, neboť bonus obecně znamená prémii „za něco navíc“, a nikoli odměnu za běžné plnění. V praxi se obvykle termínu bonus používá ve významu zvýhodnění, např. v pojišťovnictví se může jednat o nástroj úpravy pojistných podmínek jako sleva z pojistného u klientů za příznivý škodní průběh (za žádné nebo malé škody) u daného druhu pojištění. Ekonomický slovník vysvětluje pojem bonus takto: „*Bonusem se obvykle myslí nějaká premie, sleva z ceny nebo dobropis. Také se bonus používá ve významu zvýhodnění např. pojištěnce s nižším než obvyklým rizikem formou slevy na pojistné nebo u poplatníka je daňový bonus sleva na dani*“.⁵² Dle výkladu České asociace pojišťoven bonus znamená: „*V životním pojištění právo pojištěného na podíl na přebytku (premie)*“.⁵³
110. Z uvedeného vyplývá, že bonus představuje formu bonifikace za určitou kvalitu, nadstandard apod. V obchodním styku lze bonus chápat jako nástroj motivace k docílení lepších výkonů, resp. mimořádně úspěšných výsledků. Jak již bylo řečeno, v projednávané věci je množstevní

⁵² Zdroj: AZ data [online], 14. 1. 2022, dostupné na: [Bonus | AZ data \(az-data.cz\)](https://www.az-data.cz/)

⁵³ Zdroj: Encyklopedický slovník pojmů [online], 14. 1. 2022, dostupné na: [Česká asociace pojišťoven - Slovníkenc \(cap.cz\)](https://www.cap.cz/)

sleva (bonus) aplikována prakticky při jakémkoli, tedy i minimálním, dosaženém obratu. Lze tedy konstatovat, že takto nastavené množstevní slevě zcela chybí motivační aspekt.

111. Úřad již dříve dospěl k závěru⁵⁴, že tzv. „bezpečným přístavem“ je nastavení hranice obrátového cíle pro aktivaci množstevní slevy na úroveň blížíící se vzájemnému obratu předchozího období. Přestože dodavatelé nepovažují šetřený způsob sjednávání množstevní slevy za problematický, Úřad je toho názoru, že nelze sjednávat a uplatňovat slevu za jakoukoli výši plnění.
112. Na základě uvedených skutečností Úřad uzavírá, že účastník řízení sjednával obrátový bonus/množstevní slevu s dodavateli uvedenými ve správním spise⁵⁵, přičemž za tuto výhodu neposkytoval adekvátní službu či přiměřené protiplnění. Tímto jednáním tak účastník řízení naplnil formální znaky skutkové podstaty dle § 4 odst. 2 písm. b) zákona o významné tržní síle.

IV.5 Nedostatečně určité sjednání způsobu spolupráce při přijímání a poskytování služeb co do předmětu, rozsahu, způsobu a doby plnění, výše ceny nebo způsobu jejího určení (skutek III.)

113. V případě skutku III. Úřad zkoumal naplnění všech formálních požadavků zákona o významné tržní síle ve smyslu ustanovení § 3a.
114. Ze smluvní dokumentace plyne, že účastník řízení uzavíral formou Přílohy č. 4.1.3 „Dohodu o průzkumu trhu položek zboží v síti zapojených velkoobchodních skladů a řetězcových prodejen systému členských spotřebních družstev družstva COOP Centrum“ (dále též „Dohoda“ nebo „Dohoda o průzkumu trhu“)⁵⁶ jako nedílnou součást Rámcové smlouvy. Smluvní základ spolupráce stran je i v tomto případě Rámcová smlouva, ke které subjekty uzavírají příslušné přílohy.
115. Počátek šetřeného období byl stanoven k datu 1. 1. 2017, k němuž se váže většina uzavíraných smluv shromážděných ve spisovém materiálu.
116. Úřad se v dokazování zaměřil na vysvětlení nejasných a značně obecných podmínek poskytované služby, které jsou sjednány v bodech 1-3 Dohody. V bodě 1 je zachycen předmět dohody: „závazek kupujícího (COOP Centrum družstva) zajistit průzkum trhu zboží prodávajícího v nabídce zapojených členských spotřebních družstev COOP Centrum družstva (dále jen „SD“), a to v různých úrovních:
- a. „Seznamu obchodovatelných položek“ (dále jen „SOP“ označená v databázi jako SOP, SOP jen Terno, O)
- b. „Prioritní nabídce sortimentu“ (dále jen „PNS“ označená v databázi jako „P“)

⁵⁴ Informační list z roku 2016 [online], 14. 1. 2022, dostupné na: www.uohs.cz

⁵⁵ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 377 v přílohách s názvem Množstevní sleva_2018.pdf a Množstevní sleva_2019.pdf; pořadové číslo 382 v příloze s názvem Množstevní_sleva_2020.pdf

⁵⁶ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 98, v příloze s názvem: Příloha_č_6i_4_1_3_Dohoda_o_průzkumu_trhu_položek_zboží.pdf

c. „Zjišťování prodejnosti nově zavedených položek“ (dále jen „PA“)

a tomu odpovídající závazek prodávajícího poskytnout kupujícímu dále sjednanou odměnu.“

117. Dále je sjednáno, že dodavatel v případě zájmu posílá návrh položek, které by chtěl mít v *prioritní nabídce sortimentu*. Rovněž u *nově zavedených položek* je sledována prodejnost až na základě požadavku dodavatele.
118. Dohoda poté obsahuje způsob, jakým jsou výsledky průzkumu trhu a zjišťování prodejnosti vybraných položek předávány dodavateli. Tento přehled je zasílán vždy měsíc po ukončení sledovaného čtvrtletí a rozumí se jím data o fakturačním obratu, odběry položek v kusech jednotlivými spotřebními družstvy a zájem zástupců regionů o vybrané položky v procentech.
119. Výše ceny služby je kromě *prioritní nabídky sortimentu* stanovena pevnou částkou za každou položku, u které byl realizován obrat minimálně jednoho velkoobchodního balení. *Prioritní nabídka sortimentu* je sjednána procentní sazbou z výše fakturačního nákupu (bez DPH) dané položky za uplynulé čtvrtletí.
120. Pojem *seznam obchodovatelných položek* se také objevuje v Rámcové smlouvě v článku 2 odstavci 9 *základní pojmy*, kdy je definován jako základ pro elektronický objednávkový, fakturační a účetní systém.
121. Úřad při zkoumání jednotlivých bodů Dohody konstatuje, že nejsou popsány rozdíly vyjmenovaných položek a.-c., ani není uvedeno v čem spočívají. U *prioritní nabídky sortimentu* a *nově zavedených položek* je navíc vyžadována aktivita dodavatele k aktivaci služby. Dohoda nestanoví postup v případě pasivity dodavatele, zda je i přesto povinen poplatek za průzkum trhu hradit. Dle vyjádření účastníka řízení je poplatek hrazen pouze projeví-li dodavatel o službu zájem, nejedná se o paušální platbu.⁵⁷
122. V rámci dotazování dodavatelů zjišťoval Úřad reálný obsah plnění služby průzkumu trhu a zda dodavatelé považují službu za přínosnou.
123. Společnost Comperio s.r.o. uvedla: *„Na základě této dohody byla vybrána skupina výrobků, která byla povinná buď pro velkoobchodní sklady nebo řetězcové prodejny jednotlivých družstev. Tím, že položka byla na prodejnách povinně zařazena se samozřejmě dosahovalo vyššího obratu. Tato část dohody byla pro naši firmu samozřejmě výhodná, nahrazovala ve své podstatě jinou marketingovou podporu některým produktům.“*⁵⁸
124. Dodavatel BEL Sýry Česko a.s. přibližuje způsob spolupráce následovně: *„Ano, dohodu máme uzavřenu. Poskytované plnění PNS je listing těchto položek na všech VO družstev; Poskytované plnění je přínosné.“*⁵⁹

⁵⁷ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 387

⁵⁸ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 264, str. 1, odpověď č. 5

⁵⁹ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 271, v příloze s názvem: ÚOHS 17009-2020-461-SFI - komentáře k otázkám 2020.pdf, str. 2, odpověď č. 5

125. V dalších odpovědích je popisováno plnění jako čtvrtletní přehled o prodejkách jednotlivých položek. Přínos spočívá v zařazování novinek sortimentu do prodeje, nebo v možnosti ovlivnit regálové vyložení na prodejních sítě COOP. Přehled o prodejkách má také sloužit jako báze k plánování prodejních nebo marketingových aktivit.
126. Pivovar Samson s.r.o. vnímá Dohodu jako poplatek za položky vedené v CKZ (centrální katalog zboží), jiný přínos nevidí.⁶⁰
127. Jiný dodavatel se vyjádřil v tom smyslu, že Dohoda je neopodstatněná, neboť „*ne všechna členská društva se tímto (myšleno Dohodou) řídí, a i když se jedná např. o povinnou položku o tom, zda ji bude odebírat si rozhoduje sama bez ohledu na zařazení a jiná členská društva se zase řídí katalogem povinných položek, ale ty se stávají povinnými z datové kostky, podle obratu a je těžké obrat tvořit, když položku nevezmou.*“⁶¹
128. UNITED BAKERIES a.s. v odpovědi Úřadu uvedlo, že nedokáže přesně plnění z Dohody popsat, pouze že *seznam sortimentu zařazený do "seznamu obchodovatelných položek" dle této dohody určuje sortiment, který si mohou jednotlivá členská društva objednávat. V současné době je v seznamu cca 185 položek. Položky mimo tento seznam není možné jednotlivými členskými društvy objednat.*⁶²
129. Shrnutí, Úřad z odpovědí dodavatelů vyvozuje, že obsahem plnění jsou prodejní data u jednotlivých členských društev, s tím, že pro většinu oslovených dodavatelů je služba přínosná například v plánování prodejní strategie. Někteří dodavatelé v poskytované službě spatřují spíše vybírání poplatku za uvedení položky v katalogu zboží, ze kterého vybírají členská društva v rámci centralizovaného nákupu přes COOP Centrum društvo. Přínos v tomto nevidí.
130. COOP Centrum društvo na žádost Úřadu zaslalo seznam všech dodavatelů potravin s těmito dohodami a zároveň se vyjádřilo v čem spočívá průzkum trhu, resp. jaké konkrétní plnění bylo dodavatelům potravin poskytováno na úrovni *seznamu obchodovatelných položek, prioritní nabídky sortimentu a zjišťování prodejnosti nově zavedených položek.*⁶³ Nejasnost a značnou obecnost podmínek průzkumu trhu COOP Centrum društvo zdůvodnilo dlouhodobou spoluprací s většinou dodavatelů, kteří sami znají jejich přínos. Výsledky průzkumu trhu jsou podle COOP Centrum društva pro dodavatele velmi výhodné, jelikož nemají možnost si je zajistit sami. Dle Dohody poskytuje COOP Centrum društvo dodavateli informace o zastoupení jednotlivých výrobků dodavatele v systému provozoven spotřebních društev (zejména data o fakturačním obratu, odběry položek v kusech za jednotlivá

⁶⁰ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 296, str. 2, odpověď č. 5

⁶¹ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 172

⁶² Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 156, str. 5, odpověď č. 6

⁶³ Spis sp. zn. ÚOHS-S0488/2020/TS, pořadové číslo 377, v přílohách s názvem: Poskytnuti_informaci_UOHS_25_02_2021.doc, str. 4-5, Průzkum_trhu_2017.pdf, Průzkum_trhu_2018.pdf, Průzkum_trhu_2019.pdf, Průzkum_trhu_2020.pdf

družstva, zájem regionů o vybrané položky v procentech), a to s rozlišením až na jednotlivá družstva.

131. COOP Centrum družstvo se dále snažilo nastítnit rozdíly mezi spornými položkami. *Seznam obchodovatelných položek* představuje výrobky daného dodavatele, které mohou družstva prostřednictvím COOP Centra nakupovat; *prioritní nabídka sortimentu* naopak představuje výrobky daného dodavatele, které jsou na základě jeho návrhu pro dané čtvrtletí zařazeny do seznamu výrobků, k jejichž odběru pro dané čtvrtletí se zapojená družstva zavázala (např. oplatky s lískooříškovou příchutí). U institutu *zjišťování prodejnosti nově zavedených položek* COOP Centrum družstvo připouští, že se nejedná o příliš výstižně zvolený pojem, jde o „doplňkové“ (akční) výrobky k prioritní nabídce sortimentu, které mohou družstva pro dané čtvrtletí zařadit (příklad: další příchuť oplatek – např. s nugátovou příchutí).
132. COOP Centrum družstvo dále k výrazně nižšímu poplatku za *seznam obchodovatelných položek* oproti *zjišťování prodejnosti nově zavedených položek* uvedlo následující. *Seznam obchodovatelných položek* obsahuje víceméně konstantní položky, v jejichž rámci dochází k menšímu počtu úkonů. *Zjišťování prodejnosti nově zavedených položek* je zavedeno na omezené časové období, není u všech družstev a ta si mohou zvolit doplňkový sortiment rovněž variabilně. Pracnost se sledováním a vyhodnocováním výsledků je tedy nesrovnatelně větší s ohledem na častější změny dat výrobků (zejména v souvislosti se zařazováním těchto výrobků do akcí, tím změny objednávkových čísel u dodavatele), a to i rozdílně v návaznosti na jednotlivé regiony.
133. K celkovému přínosu služby účastník doplnil, že nákupní centrála nemá své vlastní prodejny ani sklady, tudíž z dat z informačního systému COOP Centrum družstva dodavatel získá informace pouze o zboží, které bylo dodáno na velkosklady. Služba sjednaná v Dohodě dodavatelům navíc zajistí informace o prodejnosti zboží na jednotlivých prodejnách.
134. I přes to, že se COOP Centrum družstvo snažilo druhy poplatků a plnění vymezit a osvětlit, Úřad na tomto místě konstatuje, že z Dohody takové rozlišení nevyplývá a obsah a rozsah spolupráce stran tak nelze jednoznačně určit.
135. Za zkoumané období 2017 až 2020 má Úřad k dispozici seznamy dodavatelů potravin se sjednanou službou průzkum trhu. Z hlediska vyjednávací síly Úřad identifikoval více než 130 dodavatelů potravin. Rozpětí získaného poplatku za průzkum trhu se pohybuje od [...obchodní tajemství...] Kč za konkrétní rok.

IV.6 Právní kvalifikace

136. Úřad spatřuje porušení zákona o významné tržní síle v nedostatečně určitém sjednání způsobu spolupráce smluvních stran. Jak předpokládá § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle, musí být smlouva mezi odběratelem s významnou tržní silou a dodavatelem sjednána písemně a v případě, že jsou přijímány a poskytovány služby související s nákupem nebo prodejem potravin, musí obsahovat i způsob spolupráce při jejich přijímání a poskytování co do předmětu, rozsahu, způsobu a doby plnění, výše ceny nebo způsobu jejího určení.

137. Dostatečně určité vymezení plnění přispívá k právní jistotě kontrahentů a nemalou mírou i k transparentnosti dodavatelsko-odběratelského vztahu. Dodavatel má písemně stvrzeno, co za hrazený poplatek obdrží, což je výhodné například při vzájemném obchodním jednání. Proto je u smluv vhodné dbát na pečlivé zachycení obsahu závazku, plně v souladu s požadavkem § 3a zákona o významné tržní síle.
138. Ze spisového materiálu je patrné, že dotčená služba průzkumu trhu je uzavírána separátní Dohodou k Rámcové smlouvě, zákonný požadavek písemnosti je tímto naplněn. Obdobně jako u skutku I. se dále Úřad zabýval souvislostí služby průzkumu trhu s nákupem nebo prodejem potravin. V souladu se svými dřívějšími stanovisky lze vyhodnocování a reportování prodejnosti a obrátkovosti zboží za související služby považovat.⁶⁴ Bez existence nákupu nebo prodeje potravin by nemohla být služba průzkumu trhu a zjišťování prodejnosti možná.
139. Úřad dále zkoumal Dohodu z hlediska přítomnosti zákonných požadavků na zachycení způsobu spolupráce při přijímání a poskytování služeb, co do předmětu, rozsahu, způsobu a doby plnění, výše ceny nebo způsobu jejího určení.
140. *Předmět* Dohody je nazván celý bod 1, ovšem obsahově naznačuje jen málo co do představy způsobu spolupráce. Jak již bylo zmíněno výše, jednotlivé položky, konkrétně *seznam obchodovatelných položek, prioritní nabídka sortimentu a zjišťování prodejnosti nově zavedených položek*, by měly být doplněny o popis tak, aby z nich bylo patrné v čem spočívají, případně čím jsou pro dodavatele využitelné. Aby si tak i dodavatel, který teprve začíná s centrálou COOP Centrum družstvo obchodovat, dokázal se zmíněnými pojmy spojit konkrétní plnění.
141. U bodu 1.2 a 1.3 Dohody, kde se vyžaduje aktivita dodavatele u *prioritní nabídky sortimentu a nově zavedených položek*, by bylo vhodné text doplnit tak, že pokud dodavatel nevznese žádost o sledování prodejnosti či nezašle návrh pro prioritní nabídku sortimentu, nevzniká závazek poplatek hradit.
142. *Rozsah* průzkumu trhu položek zboží lze vztáhnout na zboží zařazené do jednotlivých kategorií, tedy služba se týká potravin zařazených v *seznamu obchodovatelných položek, prioritní nabídce sortimentu a zjišťování prodejnosti nově zavedených položek*, s tím, že platí výše řečené o specifikaci jednotlivých kategorií v bodu 138.
143. Dohoda v bodě 1.4 blíže specifikuje *výsledky průzkumu trhu a zjišťování prodejnosti*, kterými se rozumí data o fakturačním obratu, odběry položek v kusech za jednotlivá spotřební družstva a zájem zástupců regionů o vybrané položky v procentech. Tyto výsledky jsou

⁶⁴ Informační list z roku 2016 [online], 3. 12. 2021, dostupné na: <https://www.uohs.cz/cs/vyznamna-trzni-sila/archiv-starsich-prispevku.html> a k Výkladu vybraných ustanovení zákona o významné tržní síle, Peněžní plnění dodavatele ve smyslu ustanovení § 3a písm. a) zákona, [online], 3. 12. 2021, dostupné na: <https://www.uohs.cz/cs/vyznamna-trzni-sila/archiv-starsich-prispevku/k-vykladu-vybranych-ustanoveni-zakona-o-vyznamne-trzni-sile.html>

zasílány formou čtvrtletního přehledu měsíc po ukončení daného čtvrtletí. Toto ustanovení tedy *způsob plnění* ve smyslu § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle naznačuje.

144. Rovněž *dobu plnění* je výslovně stanovena v Dohodě, a to standardně na dobu neurčitou.
145. *Způsob určení ceny* je sjednán pevnou částkou za každou položku, a to čtvrtletní odměnou. Výjimku tvoří pouze *prioritní nabídka sortimentu*, jež je účtována procentní sazbou.
146. Úřad na tomto místě konstatuje, že Dohoda neobsahuje zákonné náležitosti smlouvy mezi odběratelem s významnou tržní silou a dodavatelem, a to v rozporu s § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle, neboť je ve svém předmětu a rozsahu neurčitě vymezena. Účastník řízení se tím dopustil přestupku podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona o významné tržní síle, ve spojení s § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle, podle něhož se odběratel, který má významnou tržní sílu, dopustí přestupku tím, že nesjedná povinnou náležitost smlouvy podle § 3a písm. a) až e).

V. Materiální stránka přestupků

147. Vedle naplnění všech formálních znaků přestupku vymezených v zákoně posuzuje Úřad jednání účastníka řízení i z hlediska společenské škodlivosti.
148. Z výše popsaných závěrů Úřadu vyplývá, že v případě účastníka COOP Centrum družstvo došlo k naplnění všech formálních znaků skutkové podstaty přestupku dle ustanovení § 8 odst. 1 písm. d) zákona o významné tržní síle, a to hned dvojnásobným způsobem, kdy u skutku I. a III. nesjednal povinnou náležitost smlouvy podle § 3a písm. c) a dále dle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o významné tržní síle, kdy skutkem II. sjednával obrátový bonus/množstevní slevu s dodavateli, přičemž za tuto výhodu neposkytoval adekvátní službu či přiměřené protiplnění.
149. Při zohlednění okolností, které ve správním řízení vyšly najevo, zejména škodlivého následku u skutku II., kdy dodavatelé uhradili peněžní plnění nákupní centrále ve formě obrátového bonusu v rozpětí od [...obchodní tajemství...] do [...obchodní tajemství...] Kč za konkrétní rok, počtu dotčených dodavatelů, který ač byl v souladu se sledovaným účelem Směrnice redukován vzhledem k vyjednávací síle dodavatelů, dosahoval více než 150 sjednaných subjektů, z toho obrátový bonus hradilo 57 subjektů, a k době trvání možného přestupku od 1. 1. 2017 do 30. 11. 2020, lze konstatovat, že stupeň společenské škodlivosti dosahuje požadované výše.
150. Pro určení míry typové závažnosti přestupků je podstatné, že se účastník řízení dopustil přestupku u skutku II. dle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o významné tržní síle, tj. zneužití významné tržní síly, které je z hlediska výše ukládaných sankcí, ale i z pohledu účelu zákona [§ 1 odst. 1 písm. a) zákona o významné tržní síle] nejzávažnějším deliktem podle zákona o významné tržní síle. Skutky I. a III. jsou považovány za přestupek dle § 8 odst. 1 písm. d)

zákona o významné tržní síle, tedy méně závažný přestupek nedodržení formálních požadavků smluvního vztahu ve smyslu § 3a písm. c).

151. U hodnocení způsobu spáchání možného přestupku je na místě uvést, že dodavatelé sjednávali s COOP Centrum družstvo jak posuzované služby centrální fakturace a průzkum trhu (skutek I. a III.), tak množstevní slevu (skutek II.) na první pohled dobrovolně. Při obchodních jednáních nelze ovšem opomenout působení významné tržní síly COOP Centrum družstva, kdy se dodavatel zpravidla rozhoduje mezi přistoupením na nabídnuté smluvní podmínky, a možným omezením nebo rovnou ukončením vzájemné spolupráce, která by měla zásadní vliv na výši jeho tržeb. Dle názoru Úřadu, byla tato asymetrie v dodavatelsko-odběratelských vztazích při dojednávání využita.
152. Úřad přihlížel také k významu a rozsahu následků jednání vytýkaného účastníku řízení. Jak bylo uvedeno výše, u skutku I. se výše úhrad za centrální fakturaci pohybovala u 147 dodavatelů od [...obchodní tajemství...] do [...obchodní tajemství...] Kč za konkrétní rok, u skutku II. u nejvýše 157 dodavatelů činila výše úhrad rozmezí od [...obchodní tajemství...] do [...obchodní tajemství...] Kč ročně a u skutku III. se týkala 137 dodavatelů s úhradou mezi [...obchodní tajemství...] Kč za konkrétní rok. Je však nutné dodat, že následek u skutků I. a II. spočívá spíše v nejednoznačnosti smluvních ujednání, příp. ve snížení právní jistoty o obsahu smluvních ujednání. Samotná výše získaných plateb za centrální zúčtování či za službu průzkum trhu je ilustrativní. Protiplnění za služby popsané ve skutku I. a III. totiž poskytnuto bylo. K následku ve formě peněžité újmy, ke kterému došlo v důsledku nepřiměřeného nastavení množstevní slevy, však Úřad přihlédl u skutku II.
153. Délka trvání protiprávního jednání je omezena obdobím od 1. 1. 2017 do 30. 11. 2020, tedy necelé 4 roky.
154. Při hodnocení významu zákonem chráněného zájmu, který byl přestupky porušen, lze uvést, že primárním cílem zákona o významné tržní síle je ochrana dodavatelů potravin coby slabší smluvní strany a korekce nerovnosti ve vyjednávacích pozicích v dodavatelsko-odběratelských vztazích v rámci trhu nákupu potravin za účelem dalšího prodeje v České republice. U skutků I. a III. se jedná o nedodržení transparentnosti a právní jistoty pro příjemce sjednaných služeb tím, že způsob a obsah spolupráce nebyl specifikován. V takových podmínkách nemá dodavatel možnost posoudit, jaký přínos pro něho služba bude mít, co je přesně obsahem poskytované služby, či zda jsou požadované poplatky adekvátní poskytovanému protiplnění. Skutek II. zase představuje porušení ve formě poskytnutí slevy za jakoukoli výši plnění, což pro důvody rozebrané výše nelze považovat za vyvážené a férové.
155. U polehčujících a přitěžujících okolností lze konstatovat, že Úřad spatřuje polehčující okolnost v tom, že účastník řízení s Úřadem při objasňování vytýkaného jednání spolupracoval, poskytoval většinu požadovaných podkladů a informací, a tím umožnil rychlejší vyhodnocení skutkového stavu. Jako přitěžující okolnost Úřad hodnotil souběh tří přestupků.

156. Z obchodního rejstříku je patrná povaha činnosti účastníka řízení. Předmět podnikání je Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. Bližší informace podají webové stránky skupiny COOP, které u nákupní centrály COOP Centrum družstvo uvádí integrovaný nákup zboží a služeb pro spotřební družstva. Vytýkané protiprávní jednání bylo tedy spácháno v souvislosti s těmito obchodními aktivitami.
157. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti Úřad hodnotil jednání účastníka řízení **v nižší míře závažnosti**.

VI. Návrh závazků účastníka řízení a jejich posouzení

158. Dne 22. 2. 2022 Úřad obdržel přípis obsahující návrh závazků ve smyslu § 6 odst. 3 zákona o významné tržní síle. Po zhodnocení obsahu návrhu Úřad shledal předložené závazky za nedostatečné a vyzval účastníka řízení k jejich doplnění. V přípise doručeném Úřadu dne 25. 3. 2022 účastník řízení předložil návrh přepracované Přílohy č. 4.1.1 a Přílohy č. 4.1.3 k Rámcové smlouvě, přičemž přílohy svou určitostí lépe vystihovaly způsob a podmínky spolupráce. Přesné znění navržených závazků, jejichž splnění se účastník řízení zavázal realizovat k odstranění závadného stavu, je obsahem výroku I. tohoto rozhodnutí.
159. Úřad se zabýval posouzením navržených závazků z hlediska § 6 odst. 2 zákona o významné tržní síle. Navrhované závazky může Úřad přijmout pouze za splnění kumulativních podmínek. První z nich je včasná iniciativa účastníka řízení. Nedojde-li ze strany účastníka řízení k návrhu závazků ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o významné tržní síle ve lhůtě dle § 6 odst. 3 tohoto zákona, nelze vydat rozhodnutí o zastavení řízení. Druhou z podmínek je odpadnutí výhrad, které Úřad k jednání účastníka řízení měl, tzn. že splněním závazku dojde k nápravě stavu, který Úřad považuje za závadný. Třetí podmínkou je požadavek, aby zneužití významné tržní síly nebylo Úřadem kvalifikováno jako závažné. Poslední podmínkou vyjádřenou v § 6 odst. 3 zákona o významné tržní síle je, že účastník řízení od podání návrhu závazků nepostupuje způsobem, který je předmětem sdělení výhrad Úřadu.

Podmínka včasné iniciativy účastníka řízení

160. Podle § 6 odst. 3 zákona o významné tržní síle může účastník řízení závazky navrhnout nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy mu Úřad doručil sdělení výhrad. V projednávané věci bylo účastníkovi řízení sdělení výhrad doručeno dne 9. 2. 2022 a návrh závazků k odstranění závadného stavu Úřad obdržel dne 22. 2. 2022, tj. 13 dní ode dne doručení sdělení výhrad. Podmínka včasného podání tak byla splněna.

Podmínka nápravy závadného stavu

161. Úřad se dále zabýval posouzením, zda jsou účastníkem řízení navržené závazky dostačující k odstranění závadného stavu. V daném ohledu se Úřad zaměřil na vyhodnocení

dostatečnosti navržených závazků v rovině sjednávání vytýkaných praktik, jejich faktického uplatňování a v neposlední řadě rovněž hledisku narovnání obchodních vztahů s dodavateli potravin dotčených vytýkaným jednáním účastníka řízení.

162. Účastník řízení předložil Úřadu návrh závazků ve prospěch odstranění závadného stavu, ve kterém se zavazuje, že se ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zdrží vytýkaného jednání spočívajícího ve sjednávání a uplatňování množstevní slevy/bonusu a ve sjednávání smluvních podmínek ve vztahu k centrální fakturaci a průzkumu trhu s neurčitým a vágním obsahem. Zároveň se zavazuje předkládat ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí novým dodavatelům k uzavření obě zde posuzované přílohy k Rámcové smlouvě ve znění, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí a taktéž zajistit předložení dodatků k Rámcové smlouvě v tomto upraveném znění svým současným dodavatelům, a to do 90 dnů ode dne právní moc rozhodnutí. Okruh dodavatelů, ke kterým obsah uvedených závazků směřuje, je vymezen v souladu s eurokomformním výkladem zákona o významné tržní síle.
163. V rámci závazku týkajícího se sjednávání platby za poskytování služby centrální fakturace účastník řízení vymezuje rozsah služeb, které touto službou prodávajícímu garantuje. Jedná se především o centrální úhradu kupních cen za veškeré fakturované zboží dodané dle Rámcové kupní smlouvy do všech míst plnění. S tímto je spojen i centrální způsob vyřizování reklamací dodávek zboží i souvisejících dokladů, a sice za předpokladu, kdy je takové řešení reklamace pružnější, než jednání s příjemcem zboží (spotřebním družstvem). Nová úprava smluvních podmínek dále prodávajícímu garantuje přístup ke komunikačním nástrojům, tj. k objednávkám zboží, fakturám a dobropisům za zboží a dalším obchodním informacím o položkách zboží. V takto koncipovaném smluvním ujednání je dle názoru Úřadu dostatečně určitým způsobem vymezeno, co daná služba zahrnuje a jaké plnění bude v rámci tohoto systému prodávajícímu (dodavateli) zajištěno. Dodavatel tak obdrží přesnější informaci o předmětu a rozsahu poskytované služby, a bude tak schopen po zvážení případných úspor (finančních, časových) a dalších možných přínosů lépe vyhodnotit efektivitu nastaveného obchodního a logistického procesu. Lze tedy konstatovat, že změny v předložené smluvní dokumentaci navržené účastníkem řízení v podobě závazku, respektují požadavky § 3a písm. c) zákona o významné tržní síle a jsou způsobilé přispět k odstranění závadného stavu, neboť vedou k více srozumitelnému a přesnějšímu vymezení práv a povinností obou smluvních stran.
164. Závazek týkající se stanovení nejnižší hladiny vzájemného obratu pro výpočet množstevní slevy/obratového bonusu směřuje k vyvážení práv a povinností obou smluvních stran v kontextu sjednávání a získávání platby, za niž bude poskytováno protiplnění v adekvátní hodnotě. Nově navržený způsob stanovení nejnižší obrátové hladiny vychází z principu dvojité kontroly, což znamená splnění dvou podmínek, kterými jsou jednak dosažení určité minimální výše vzájemného obratu a současně uzavření alespoň deseti dílčích kupních smluv. První podmínka zakotvuje stanovení spodní hranice nejnižší obrátové hladiny, která je desetinásobkem průměrné fakturované kupní ceny za dodané zboží. Z takto vypočtené minimální hodnoty je určitou procentní sazbou, která je taktéž předmětem dohody v obchodních podmínkách, stanovena konečná výše množstevní slevy poskytnuté dodavatelem za odebraný objem zboží ze strany účastníka řízení. Bez splnění druhé podmínky, tj. alespoň uzavření deseti dílčích kupních smluv, však poskytnutí množstevního

bonusu není možné. Uvedené podmínky tudíž musí být splněny kumulativně, a pokud nebude dosaženo jedné z nich, nárok na množstevní slevu účastníkovi řízení nevznikne. Nově zformulované smluvní ujednání platí jak pro současné dodavatele účastníka řízení, tak s drobnými odchylkami (viz obsah výroku tohoto rozhodnutí) i pro dodavatele, kteří budou do kontraktačního procesu teprve vstupovat. Zdejší Úřad je toho názoru, že výše popsany mechanismus výpočtu množstevního bonusu již dostačujícím způsobem brání sjednávání a uplatňování odměny za jakýkoli (i minimální) odběr zboží zavazující účastníka řízení k pouze symbolickému protiplnění. Změny ve způsobu stanovení množstevního bonusu navržené v rámci závazků účastníkem řízení lze hodnotit jako způsobilé k odstranění vytýkaného závadného stavu.

165. Závazek navrhuje přepracování Přílohy č. 4.1.3 k Rámcové smlouvě (Dohoda o průzkumu trhu) reaguje na výhradu Úřadu spočívající v absenci jednoznačného vymezení kategorií služeb, kterých se poskytování průzkumu trhu týká, a dále v neúplnosti předmětu a rozsahu plnění. Předložený návrh přepracované Dohody o průzkumu trhu, definuje následující kategorie služeb nabízených kupujícím (účastník řízení) prodávajícím (dodavatel) v oblasti průzkumu trhu. Seznam obchodovatelných položek (SOP) zahrnuje položky zboží nabízeného prodávajícím kupujícím evidovaného v informačním systému kupujícího, které mohou jednotlivá spotřební družstva prostřednictvím kupujícího nakupovat. V kategorii s názvem Prioritní nabídka sortimentu (PNS) je veden seznam položek zboží v rámci SOP, určeného pro síť velkoobchodních skladů spotřebních družstev, z nichž jsou čtvrtletně vybírány položky označené jako P a PA. V případě těchto položek se jedná o seznam zboží dodávaného prodávajícím kupujícím na velkoobchodní sklady, které je na základě návrhu prodávajícím pro dané období vybráno a zařazeno buď jako položka, jejímuž odběru se zapojená spotřební družstva zavázala (položka označená P), anebo jako položka, jejíž odběr pro dané období bude zapojeními spotřebními družstvy zařazen doplňkově (akční výrobky). V článku II. a III. Dohody o průzkumu trhu je dále specifikováno, co je konkrétním obsahem plnění i výsledným produktem průzkumu, v jakém formátu, za jaké období a k jakému časovému okamžiku prodávající zjištěné údaje obdrží. Upravené smluvní ujednání mimo jiné zpřesňuje, jakým způsobem lze seznam položek ze strany prodávajícího měnit, případně nabídku v kategorii PNS ukončit (srov. bod 2.3 Dohody o průzkumu trhu), což také přispívá k vyšší právní jistotě prodávajícího a v neposlední řadě k transparentnosti obchodního vztahu. Co se týká způsobu určení odměny kupujícím za provedení průzkumu trhu, je sjednán pevnou částkou za každou položku s výjimkou položek sledovaných v rámci PNS, jež jsou účtovány procentní sazbou. V tomto ohledu neshledal Úřad rozpor se zákonem o významné tržní síle ani v původním smluvním ujednání. Po přezkoumání navržených změn, jež jsou obsahem nově předložené Dohody o průzkumu trhu, lze konstatovat, že přispívají k odstranění závadného stavu, neboť obsah závazku je písemně stvrzen co do určitosti dostačujícím způsobem, a dodavatel si může učinit konkrétní představu, jaké výsledky v rámci dané služby jsou mu garantovány, a zda budou pro jeho obchodní strategii využitelné. Na základě uvedeného tedy Úřad posoudil předložený návrh jako způsobilý k odstranění závadného stavu.

166. V dané věci Úřad za účelem kontroly plnění přijatých závazků uložil v souladu s § 6 odst. 2 věty druhé zákona o významné tržní síle účastníkovi řízení ve výroku II. tohoto rozhodnutí povinnost předložit ve stanovených lhůtách seznam dodavatelů, se kterými byla uzavřena Příloha č. 4.1.1 a Příloha č. 4.1.3 k Rámcové smlouvě v souladu s přijatými závazky a současně také předložit kopie těchto Příloh uzavřených s konkrétním dodavatelem. Jako další podmínku stanovil Úřad účastníkovi řízení ve stanovené lhůtě přijmout a předložit vnitřní opatření (směrnice) upravující postupy a zásady při uzavírání smluv s dodavateli potravin tak, aby nedocházelo k porušování zákona o významné tržní síle.

Podmínka neexistence závažného zneužití významné tržní síly

167. Z dikce zákona o významné tržní síle vyplývá, že závazky, které účastník řízení navrhne Úřadu k odstranění závadného stavu ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o významné tržní síle, Úřad přijme v případě, že jejich splněním se odstraní závazný stav a že zneužití významné tržní síly nebylo Úřadem kvalifikováno jako závažné.
168. Pojem závažné zneužití významné tržní síly právní úprava blíže nespecifikuje, naplnění uvedeného pojmu může ale vyplynout obecně z míry dotčení veřejného zájmu, který zákon o významné tržní síle chrání, a to zejména z povahy vytýkaného jednání a jeho délky, způsobu jeho provedení, způsobené újmy, rozsahu dotčených dodavatelů a reálných možností uvedení odběratelsko-dodavatelských vztahů do stavu, který by existoval, pokud by ke zneužití významné tržní síly nedošlo. Jako méně závažné zneužití významné tržní síly by tak bylo možno hodnotit například jednání, v jehož důsledku doposud nedošlo ke škodlivému účinku na dodavatelsko-odběratelský vztah, anebo ke škodlivému účinku sice došlo, ale jen v omezené míře.
169. V případě posuzovaného jednání účastníka řízení Úřad po posouzení skutkových okolností v části V. Materiální stránka přestupků kvalifikoval šetřené jednání jako méně závažné. Tato okolnost není na překážku přijetí závazků. Podmínka neexistence závažného zneužití významné tržní síly tedy byla ve vztahu k vytýkanému jednání účastníka řízení splněna.

Podmínka zdržení se jednání, které je předmětem výhrad Úřadu

170. Účastník řízení v návrhů závazků uvedl, že pro vyloučení pochybností přepracoval obsah Dohody o průzkumu trhu tak, aby dohoda svým obsahem a určitostí lépe vystihovala principy a podmínky vzájemné spolupráce, a takto přepracovaný návrh již používá ve svých vztazích s dodavateli. Dále v návrhu závazků uvedl, že bez zbytečného odkladu po jeho podání Úřadu začne provádět přípravné kroky k implementaci závazků. I tuto závěrečnou podmínku lze proto považovat za splněnou.

VII. Závěr

171. Na základě výše uvedených skutečností dospěl Úřad k závěru, že jsou kumulativně splněny všechny podmínky nezbytné pro akceptaci závazků podle § 6 odst. 2 a 3 zákona o významné tržní síle. Z tohoto důvodu ve výroku I. tohoto rozhodnutí přijal účastníkem řízení navržené závazky a uložil mu jejich splnění. Ve výroku II. tohoto rozhodnutí uložil Úřad účastníkovi řízení povinnosti k zajištění splnění závazků a k prokázání jejich splnění mu stanovil lhůtu. Vzhledem k tomu, že Úřad shledal navržené závazky za dostatečné k odstranění závadného stavu, správní řízení vedené ve věci možného porušení § 3a písm. c) a § 4 odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona o významné tržní síle ve výroku III. tohoto rozhodnutí zastavil.
172. Podle § 6 odst. 4 zákona o významné tržní síle může Úřad po zastavení řízení znovu zahájit řízení o zneužití významné tržní síly, jestliže a) se podstatně změnily podmínky, které byly pro vydání tohoto rozhodnutí rozhodné, b) účastník řízení jedná v rozporu se svými závazky, nebo jestliže c) toto rozhodnutí bylo vydáno na základě nepravdivých nebo neúplných podkladů, údajů a informací.
173. Současně je třeba dodat, že dle § 8 odst. 1 písm. b) zákona o významné tržní síle se odběratel, který má významnou tržní sílu, dopustí přestupku tím, že nesplní závazek podle § 6 odst. 2 téhož zákona.

POUČENÍ:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení dle § 152 odst. 1 a 5 ve spojení s § 83 odst. 1 a § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozklad se podává u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

otisk úředního razítka

JUDr. Petr Solský
místopředseda Úřadu

Obdrží:

Mgr. Šárka Hanzlíčková
Právnička COOP Centrum družstvo
U Rajské zahrady 1912/3 Žižkov
130 00 Praha 3
IČ: 601 94 910
ID DS: abzri3q

Vypraveno dne

viz otisk razítka na poštovní obálce nebo časový údaj na obálce datové zprávy